

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASASI

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASASI

Kısım I Temel Hükümler 1

Madde 1	[Devletin Tanımı].....	1
Madde 2	[Egemenlik].....	1
Madde 3	[Kanun Önünde Eşitlik]	1
Madde 4	[Yönetim Şekli ve Yetki Paylaşımı]	1
Madde 5	[Diller].....	2
Madde 6	[Simgeler]	2
Madde 7	[Değerler].....	2
Madde 8	[Laik Devlet].....	3
Madde 9	[Kültürel ve Dini Miras]	3
Madde 10	[Ekonomi]	3
Madde 11	[Para Birimi]	3
Madde 12	[Yerel Yönetim]	3
Madde 13	[Başkent]	3
Madde 14	[Vatandaşlık].....	3
Madde 15	[Yurtdışındaki Vatandaşlar].....	3
Madde 16	[Anayasanın Üstünlüğü]	4
Madde 17	[Uluslararası Anlaşmalar]	4
Madde 18	[Uluslararası Anlaşmaların Onaylanması]	4
Madde 19	[Uluslararası Hukukun Uygulanması]	5
Madde 20	[Egemenliğin Aktarılması].....	5

Kısım II Temel Hak ve Özgürlükler..... 6

Madde 21	[Genel Esaslar].....	6
Madde 22	[Uluslararası Anlaşma ve Belgelerin Doğrudan Uygulanması].....	6
Madde 23	[İnsanlık Onuru].....	6
Madde 24	[Kanun Önünde Eşitlik]	7
Madde 25	[Yaşam Hakkı]	7
Madde 26	[Kişisel Bütünlük Hakkı]	7
Madde 27	[İşkence, Şiddet, İnsanlık Dışı ve Onur Kırıcı Muamelelerin	7
Madde 28	[Kölelik ve Zorla Çalıştırılmanın Yasaklanması]	7
Madde 29	[Özgürlük ve Güvenlik Hakkı]	8
Madde 30	[Sanık Hakları].....	9
Madde 31	[Doğru ve Tarafsız Yargılanma Hakkı]	9
Madde 32	[Hukuki Araçlara Başvurma Hakkı]	10
Madde 33	[Suç Davarında Yasallık ve Orantılılık İlkesi]	10
Madde 34	[Aynı Suçtan İki Defa Yargılanmama Hakkı]	10
Madde 35	[Hareket Özgürlüğü]	10
Madde 36	[Mahremiyet Hakkı].....	11
Madde 37	[Evlilik ve Aile Kurma Hakkı]	11
Madde 38	[İnanç, Vicdan ve Din Özgürlüğü].....	11
Madde 39	[Dini Cemaatler]	12

Madde 40	[İfade Özgürlüğü].....	12
Madde 41	[Resmi Belgelere Erişim Hakkı].....	12
Madde 42	[Basın Özgürlüğü].....	12
Madde 43	[Toplantı Özgürlüğü].....	13
Madde 44	[Birleşme Özgürlüğü].....	13
Madde 45	[Seçme ve Seçilme Hakkı].....	13
Madde 46	[Mal Güvenliği].....	13
Madde 47	[Eğitim Hakkı].....	14
Madde 48	[Sanat ve Bilim Özgürlüğü].....	14
Madde 49	[Çalışma ve Mesleğini Yerine Getirme Hakkı].....	14
Madde 50	[Çocuk Hakları].....	14
Madde 51	[Sağlık Güvenliği ve Sosyal Güvenlik].....	14
Madde 52	[Çevre Sorumluluğu].....	15
Madde 53	[İnsan Hakları Hükümlerinin Yorumlanması].....	15
Madde 54	[Hakların Yargı Yoluyla Korunması].....	15
Madde 55	[Temel Hak ve Özgürlüklerin Kısıtlanması].....	15
Madde 56	[Olağanüstü Hal Süresince Temel Hak ve Özgürlükler].....	16
Kısım III Topluluklar ve Topluluk Mensuplarının Hakları.....		17
Madde 57	[Genel Esaslar].....	17
Madde 58	[Devletin Sorumlulukları].....	17
Madde 59	[Topluluk ve Topluluk Mensuplarının Hakları].....	18
Madde 60	[Topluluklar Danışma Kurulu].....	19
Madde 61	[Kamu Kuruluşlarında Temsil ve İstihdam Edilme].....	19
Madde 62	[Yerel Yönetim Organlarında Temsil].....	19
Kısım IV Kosova Cumhuriyeti Meclisi.....		21
Madde 63	[Genel Esaslar].....	21
Madde 64	[Meclisin Yapısı].....	21
Madde 65	[Meclisin Yetkileri].....	21
Madde 66	[Meclisin Seçilmesi ve Görev Süresi].....	22
Madde 67	[Başkan ve Başkan Yardımcılarının Seçimi].....	22
Madde 68	[Oturumlar].....	23
Madde 69	[Oturum Programı ve Yeterli Çoğunluk].....	23
Madde 70	[Milletvekillerinin Görev Süresi].....	24
Madde 71	[Yeterlik ve Cinsiyet Eşitliği].....	24
Madde 72	[Bağdaşmazlık].....	24
Madde 73	[Adaylık Hakkı Olmama].....	25
Madde 74	[Görevi Yerine Getirme].....	25
Madde 75	[Dokunulmazlık].....	25
Madde 76	[Meclis İçtüzüğü].....	26
Madde 77	[Komisyonlar].....	26
Madde 78	[Topluluklar Hak ve Çıkarları Komisyonu].....	26
Madde 79	[Yasa Girişimi].....	26

Madde 80	[Yasaların Onaylanması]	27
Madde 81	[Yaşamsal Öneme Sahip Yasalar]	27
Madde 82	[Meclisin Feshedilmesi].....	28
Kısım V	Kosova Cumhurbaşkanı.....	29
Madde 83	[Cumhurbaşkanının Statüsü].....	29
Madde 84	[Cumhurbaşkanının Yetkileri]	29
Madde 85	[Cumhurbaşkanlığı Seçimi Yeterliliği].....	30
Madde 86	[Cumhurbaşkanı Seçimi]	30
Madde 87	[Görev Süresi ve Yemin Töreni].....	31
Madde 88	[Bağdaşmazlık]	31
Madde 89	[Dokunulmazlık].....	31
Madde 90	[Cumhurbaşkanının Geçici Yetersizliği]	31
Madde 91	[Cumhurbaşkanının Görevden Alınması].....	32
Kısım VI	Kosova Cumhuriyeti Hükümeti.....	33
Madde 92	[Genel Esaslar].....	33
Madde 93	[Hükümetin Yetkileri].....	33
Madde 94	[Başbakanın Yetkileri]	33
Madde 95	[Hükümetin Seçilmesi]	34
Madde 96	[Bakanlıklar ve Toplulukların Temsili]	35
Madde 97	[Sorumluluklar].....	35
Madde 98	[Dokunulmazlık].....	35
Madde 99	[Prosedürler]	35
Madde 100	[Güven Oylaması Önergesi]	36
Madde 101	[Kamu Görevi].....	36
Kısım VII	Yargı Sistemi	37
Madde 102	[Yargı Sistemi Genel Esasları].....	37
Madde 103	[Mahkemelerin Örgütlenmesi ve Yargı Hakkı]	37
Madde 104	[Yargıçların Atanması ve Görevden Alınması]	38
Madde 105	[Görev Süresi ve Yeniden Atanma].....	38
Madde 106	[Bağdaşmazlık]	38
Madde 107	[Dokunulmazlık].....	38
Madde 108	[Kosova Yargı Kurulu]	39
Madde 109	[Devlet Savcılığı].....	40
Madde 110	[Kosova Savcılık Kurulu]	41
Madde 111	[Avukatlık].....	41
Kısım VIII	Anayasa Mahkemesi	42
Madde 112	[Genel Esaslar].....	42
Madde 113	[Yargı Yetkisi ve Yetkili Makamlar].....	42

Madde 114	[Anayasa Mahkemesi Oluşumu ve Görev Süresi]	43
Madde 115	[Anayasa Mahkemesinin Örgütlenmesi].....	44
Madde 116	[Kararların Yasal Etkisi]	44
Madde 117	[Dokunulmazlık]	44
Madde 118	[Görevden Alma]	44
Kısım IX	Ekonomik İlişkiler	45
Madde 119	[Genel Esaslar].....	45
Madde 120	[Kamu Maliyesi]	45
Madde 121	[Mülkiyet]	46
Madde 122	[Doğal Zenginlik ve Kaynakların Kullanımı].....	46
Kısım X	Yerel Yönetim ve Bölgesel Düzenleme	47
Madde 123	[Genel Esaslar].....	47
Madde 124	[Yerel Özyönetimin Organize Edilmesi ve İşleyişi].....	47
Kısım XI	Güvenlik Sektörü	48
Madde 125	[Genel Esaslar].....	48
Madde 126	[Kosova Güvenlik Kuvvetleri].....	48
Madde 127	[Kosova Güvenlik Kurulu]	49
Madde 128	[Kosova Polisi].....	49
Madde 129	[Kosova Haber Alma Teşkilatı]	49
Madde 130	[Sivil Havacılık İdaresi]	50
Madde 131	[Olağanüstü Hal].....	50
Kısım XII	Bağımsız Kuruluşlar	51
Madde 132	[Halk Avukatının Rolü ve Yetkileri]	51
Madde 133	[Halk Avukatlığı Makamı].....	51
Madde 134	[Halk Avukatının Yeterliliği, Seçimi ve Görevden Alınması]	52
Madde 135	[Halk Avukatının Rapor Sunması].....	52
Madde 136	[Kosova Genel Denetçisi].....	52
Madde 137	[Kosova Genel Denetçisinin Yetkileri].....	53
Madde 138	[Kosova Genel Denetçisinin Rapor Sunması]	53
Madde 139	[Merkez Seçim Komisyonu]	53
Madde 140	[Kosova Merkez Bankası].....	54
Madde 141	[Bağımsız Medya Komisyonu].....	54
Madde 142	[Bağımsız Ajanslar (İdareler)]	54
Kısım XIII	Nihai Hükümler	56
Madde 143	[Geniş Kapsamlı Kosova Statüsü Çözüm Anlaşması].....	56
Madde 144	[Değişiklikler].....	56

Madde 145 [Uluslararası Anlaşmaların ve Yürürlükteki Yasaların Sürekliliği] 56

Kısım XIV Geçici Hükümler 58

Madde 146	[Uluslararası Sivil Temsilci].....	58
Madde 147	[Uluslararası Sivil Temsilcinin Nihai Otoritesi].....	58
Madde 148	[Kosova Meclisi ile İlgili Geçici Hükümler].....	58
Madde 149	[Başlangıçta Yaşamsal Öneme Sahip Yasaların Onaylanması].....	58
Madde 150	[Yargıç ve Savcıların Atanma Süreci].....	59
Madde 151	[Kosova Yargı Kurulunun Geçici Oluşumu].....	59
Madde 152	[Anayasa Mahkemesinin Geçici Oluşumu].....	60
Madde 153	[Uluslararası Askeri Mevcudiyet].....	60
Madde 154	[Kosova Savunma Birlikleri].....	61
Madde 155	[Vatandaşlık].....	61
Madde 156	[Mülteci ve İçgöçte Olan Kişiler].....	61
Madde 157	[Kosova Genel Denetçisi].....	61
Madde 158	[Merkezi Bankacılık İdaresi].....	61
Madde 159	[Mülkler ve Kamu Mülkiyetli Şirketler].....	61
Madde 160	[Kamu Mülkiyetli Şirketler].....	62
Madde 161	[Kurumların Geçiş Dönemi].....	62
Madde 162	[Yürürlüğe Konma].....	62

Biz, Kosova Halkı,

Tüm yurttaşlarının anavatanı olacak Kosova'nın özgür, demokratik ve barışsever bir ülke olarak geleceğini bina etmeye kararlı;

Her yurttaşın haklarını, özgürlüklerini ve kanun önünde tüm yurttaşların eşitliğini sağlayacak bir eşit yurttaşlar devletinin yaratılmasına kendimizi adanmış;

Kosova'nın, ekonomik refah ve sosyal huzur devleti olmasını üstlenmiş;

Kosova Devletinin, tüm komşu ülkelerle iyi komşuluk ve işbirliği ilişkileri kurarak, bölge ve Avrupa istikrarına katkıda bulunacağından emin;

Kosova Devletinin, Dünya barışsever ülkeler ailesine layık üye olacağına inançlı;

Kosova Devletinin Avro – Atlantik entegrasyon süreçlerine kapsanmasını amaçlayarak

Kosova Cumhuriyeti Anayasasını resmi bir şekilde kabul ediyoruz.

Kısım I Temel Hükümler

Madde 1 [Devletin Tanımı]

1. Kosova Cumhuriyeti, bağımsız, egemen, demokratik, ünük ve bölünmez devlettir.
2. Kosova Cumhuriyeti, kendi vatandaşlarının devletidir. Kosova Cumhuriyeti, vatandaşlarının ve kendi sınırları içerisinde bulunan tüm bireylerin hak ve özgürlüklerine saygı gösterme esasına göre otoritesini uygular.
3. Kosova Cumhuriyetinin, herhangi bir ülkenin veya ülke kısmının toprak bütünlüğü üzerinde hak iddiası yoktur ve herhangi bir ülke veya ülke kısmı ile birleşmeyi talep etmeyecektir.

Madde 2 [Egemenlik]

1. Kosova Cumhuriyetinin egemenliği halktan gelir, halka aittir ve Anayasaya uygun şekilde seçilmiş temsilciler aracılığıyla, referandum ve bu Anayasanın hükümlerine uygun başka şekillerle uygulanır.
2. Kosova Cumhuriyeti egemenliği ve toprak bütünlüğü dokunulmaz, değiştirilmez ve bölünmezdir ve Anayasayla yasalarla belirlenen tüm araçlarla savunulur.
3. Kosova Cumhuriyeti, barışın ve ülke çıkarlarının korunması amacıyla, uluslararası güvenlik sistemine katılabilir.

Madde 3 [Kanun Önünde Eşitlik]

1. Kosova Cumhuriyeti, hukukun üstünlüğü ilkesine tam uyarak kendi yasama, yürütme ve yargı kurumlarıyla demokratik şekilde yönetilen, Arnavutlar ve diğer toplulukların oluşturduğu çok etniklidir toplumdur.
2. Kosova Cumhuriyeti Kamu Otoritesi, uluslararası toplum tarafından kabul edilmiş temel insan hak ve özgürlüklerine tam saygı gösterilerek, tüm bireylerin kanun önünde eşitlik ilkesine ve tüm topluluklar ile mensuplarının haklarının korunması ve katılımının sağlanması ilkesine dayandırılmasıyla uygulanır.

Madde 4 [Yönetim Şekli ve Yetki Paylaşımı]

1. Kosova, bu Anayasayla belirlendiği şekilde, yetki paylaşımı ve paylaşım kontrolü ile dengesi ilkesine dayanan demokratik Cumhuriyettir.

2. Kosova Cumhuriyeti Meclisi yasama yetkisini uygular.
3. Kosova Cumhurbaşkanı halkın birliğini temsil eder. Kosova Cumhurbaşkanı, içerde ve dışarıda ülkenin yasal temsilcisi ve Kosova Cumhuriyeti kurumlarının, bu Anayasaya uygun şekilde demokratik işleyişinin güvencesidir.
4. Kosova Cumhuriyeti Hükümeti, yasaları ve devlet politikalarını uygulamakla yükümlü olup parlamenter denetime tabidir.
5. Yargı yetkisi ünik ve bağımsız olup, mahkemelerce uygulanır.
6. Anayasa Mahkemesi, anayasal uygunluğun korunmasını sağlayan bağımsız organdır ve Anayasayı nihai yorumlamasını yapar.
7. Kosova Cumhuriyetinin anayasal otoritesi emrinde işleyen ve kendi anayasal düzenini, toprak bütünlüğünü, kamu düzen ve asayişini koruyacak demokratik kurumları vardır.

Madde 5 [Diller]

1. Kosova Cumhuriyeti resmi dilleri Arnavutça ve Sırpçadır.
2. Türkçe, Boşnakça ve Romca belediyeler seviyesinde resmi statüye sahiptir veya yasaya uygun şekilde her hangi bir seviyede resmi kullanımda olacaklardır.

Madde 6 [Simgeler]

1. Bayrak, arma ve marş, Kosova Cumhuriyetinin çok etnikli yapısını yansıtan devlet simgeleridir.
2. Bayrak ve ülkenin diğer simgelerinin görünümü, kullanım ve korunma şekli yasayla düzenlenir. Milli simgelerin kullanım ve korunma şekli yasalarla düzenlenir.

Madde 7 [Değerler]

1. Kosova Cumhuriyetinin Anayasal Düzeni özgürlük, barış, demokrasi, eşitlik, insan haklarına saygı, hukukun üstünlüğü, ayrımcılığının yapılmaması, mülkiyet hakkı, çevre koruma, sosyal adalet, çoğulculuk, devlet yetkilerinin paylaşımı ve piyasa ekonomisi ilkelerine dayanır.
2. Kosova Cumhuriyeti, demokratik toplumun gelişimi için temel değer olarak cinsiyet eşitliğini, siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel ve sosyal yaşamın diğer alanlarında kadın ve erkeklerin eşit fırsatlarla katılımını sağlar.

Madde 8 [Laik Devlet]

Kosova Cumhuriyeti laik devlet olup, din ve vicdan meselelerinde tarafsızdır.

Madde 9 [Kültürel ve Dini Miras]

Kosova Cumhuriyeti, kendi kültürel ve dini mirasının korunmasını ve güvenliğini sağlar.

Madde 10 [Ekonomi]

Kosova Cumhuriyeti Ekonomik Düzeninin temeli, serbest rekabetli piyasa ekonomisidir.

Madde 11 [Para Birimi]

1. Kosova Cumhuriyetinde kıymetli ödeme aracı olarak tek bir para birimi kullanılır.
2. Kosova Merkezi Bankacılık İdaresi bağımsızdır ve adı Kosova Cumhuriyeti Merkez Bankasıdır.

Madde 12 [Yerel Yönetim]

1. Kosova Cumhuriyeti yerel özyönetim temel bölgesel birimleri belediyelerdir.
2. Yerel özyönetim temel birimlerin yapısı ve yetkileri yasayla düzenlenir.

Madde 13 [Başkent]

1. Kosova Cumhuriyetinin başkenti Priştine'dir.
2. Başkent statüsü ve yapısı yasayla düzenlenir.

Madde 14 [Vatandaşlık]

Kosova Cumhuriyeti vatandaşlık hakkının kazanılması ve kaybedilmesi yasayla düzenlenir.

Madde 15 [Yurtdışındaki Vatandaşlar]

Kosova Cumhuriyeti, yurtdışında yaşayan vatandaşların çıkarlarını, yasayla belirtilen şekilde korur.

Madde 16 [Anayasanın Üstünlüğü]

1. Kosova Cumhuriyetinin en yüksek yasal hükmü Anayasadır. Yasalar ve diğer yasal hükümler bu Anayasayla uyumlu olmalıdır.
2. Yönetim yetkisi Anayasadan gelir.
3. Kosova Cumhuriyeti, uluslararası hukuka uyar.
4. Kosova Cumhuriyetindeki her birey ve organ, Anayasa hükümlerine tabidir.

Madde 17 [Uluslararası Anlaşmalar]

1. Kosova Cumhuriyeti uluslararası anlaşmalar yapar ve uluslararası kuruluşlara üye olur.
2. Kosova Cumhuriyeti, barış, güvenlik ve insan haklarının teşvik edilmesi ve korunması için uluslararası işbirliğine katılır.

Madde 18 [Uluslararası Anlaşmaların Onaylanması]

1. Kosova Cumhuriyeti Meclisi üye tam sayısı üçte ikisinin (2/3) oyuyla aşağıdaki konularla ilgili uluslararası anlaşmaları onaylar:
 - (1) ülke (toprakları), barış, ittifaklar, siyasi ve askeri meseleler;
 - (2) temel hak ve özgürlükler;
 - (3) uluslararası kuruluşlara Kosova Cumhuriyetinin üye olması;
 - (4) Kosova Cumhuriyetinin mali sorumluluk üstlenmesi.
2. Fıkra dışındaki uluslararası anlaşmalar, Kosova Cumhurbaşkanı'nın imzalamasından sonra onaylanır.
3. Her ne zaman uluslararası bir anlaşma imzalanırsa Kosova Cumhurbaşkanı veya Başbakan, Meclise bilgi verir.
4. Uluslararası anlaşmaların değiştirilmesi veya çekilmesi sırasında, uluslararası anlaşmaların onaylanması sırasında uygulanan prosedürün aynısı uygulanır.
5. Uluslararası anlaşmaların onaylanması veya reddedilmesi ilke ve süreçleri, yasayla belirlenir.

Madde 19 [Uluslararası Hukukun Uygulanması]

1. Kosova Cumhuriyeti Tarafından onaylanan uluslararası anlaşmalar, Kosova Cumhuriyeti Resmi Gazetesinde yayımlandıktan sonra yerel hukuk sisteminin parçası olurlar. Kendi kendine uygulanabilir olmadığı ve uygulanması için ayrı yasa gerektiren anlaşmalar dışında kalanlar doğrudan uygulanır.
2. Onaylanan uluslararası anlaşmalar ve hukuken bağlayıcı olan uluslararası hukuk normlarının, Kosova Cumhuriyeti yasalarına göre üstünlüğü vardır.

Madde 20 [Egemenliğin Aktarılması]

1. Kosova Cumhuriyeti onayladığı uluslararası anlaşmalar uyarınca, belli konulardaki devlet yetkilerini uluslararası kuruluşlara aktarabilir.
2. Kosova Cumhuriyetinin uluslararası bir kuruluşta katılımı ile ilgili onaylanan bir anlaşmada, açık bir şekilde ilgili kuruluş normlarının uygulanmasını gerektiriyorsa, bu anlaşmayı onaylama yasası Meclis üye tam sayısının üçte ikisinin (2/3) oyuyla kabul edilmelidir ve söz konusu normların Kosova Cumhuriyeti yasalarına göre üstünlükleri vardır.

Kısım II Temel Hak ve Özgürlükler

Madde 21 [Genel Esaslar]

1. İnsan temel hak ve özgürlükleri bölünmez, değiştirilmez ve dokunulmaz olup Kosova Cumhuriyeti hukuk düzeninin temelini oluşturur.
2. Kosova Cumhuriyeti, bu Anayasayla öngörülen insan hakları ve temel özgürlüklerini korur ve güvenliğini sağlar.
3. Başkalarının insan hakları ve temel özgürlüklerine saygı göstermek herkesin görevidir.
4. Anayasada öngörülen insan hakları ve temel özgürlükleri, uygulanabildiği ölçüde tüzel kişilikler için de geçerlidir.

Madde 22 [Uluslararası Anlaşma ve Belgelerin Doğrudan Uygulanması]

Aşağıdaki uluslararası anlaşma ve belgelerle güvence altına alınmış olan insan hak ve özgürlükleri, bu anayasayla de güvencesi sağlanmış olup, Kosova Cumhuriyetinde doğrudan uygulanır ve yasa ya da kamu kuruluşlarına ait diğer yasal hükümlerle çelişmesi durumunda, aşağıdaki belgelerin önceliği vardır:

- (1) Evrensel İnsan Hakları Sözleşmesi;
- (2) Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerini Koruma Sözleşmesi ve Protokolleri;
- (3) Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi ve Protokolleri;
- (4) Avrupa Konseyi Ulusal Azınlıkların Korunması Çerçeve Sözleşmesi;
- (5) Her Türlü Irksal Ayrımcılığın Yok Edilmesi Sözleşmesi;
- (6) Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Yok Edilmesi Sözleşmesi;
- (7) Çocuk Hakları Sözleşmesi;
- (8) İşkence, Vahşet, İnsanlık dışı ve Onur Kırıcı Ceza ve Muamelelere Karşı Sözleşme.

Madde 23 [İnsanlık Onuru]

İnsanlık onuru dokunulmazdır ve tüm insan hakları ve temel özgürlüklerinin temelidir.

Madde 24 [Kanun Önünde Eşitlik]

1. Tüm insanlar kanun önünde eşittir. Ayrım yapılmaksızın herkes, eşit yasal koruma hakkına sahiptir.
2. Hiç kimseye ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi görüş veya milli köken, sosyal sınıf, bir topluluğa olan bağlılık, mülk, ekonomik ve sosyal durum, cinsel tercih, doğum, özürlü veya başka herhangi bir statüden dolayı ayırım yapılamaz.
3. Eşit yasal koruma ilkeleri, eşit konumda olmayan birey ve grupların haklarının korunması ve geliştirilmesi için gerekli önlemlerin alınmasını engellemez. Böyle önlemlerin uygulanması, ancak konulma amacına ulaşıncaya kadar sürer.

Madde 25 [Yaşam Hakkı]

1. Her birey yaşam hakkına sahiptir.
2. Ölüm cezası yasaklanmıştır.

Madde 26 [Kişisel Bütünlük Hakkı]

Her kişi, aşağıdakileri de kapsayan, kendi bedensel ve zihinsel bütünlük hakkına sahiptir:

- (1) Yasaların öngördüğü kural ve süreçlere uygun şekilde üreme kararı verme hakkı;
- (2) Yasalara uygun şekilde kendi bedenini kontrol etme hakkı;
- (3) Yasalara uygun şekilde, kendi iradesi dışında tıbbi tedaviye tabi tutulmaması hakkı;
- (4) Kendi iradesiyle onay vermeden tıbbi ve bilimsel deneylere alınmaması hakkı;

Madde 27 [İşkence, Şiddet, İnsanlık Dışı ve Onur Kırıcı Muamelelerin Yasaklanması]

Hiç kimse işkence, şiddet, insanlık dışı ve onur kırıcı muamelelere maruz kalmaz.

Madde 28 [Kölelik ve Zorla Çalıştırılmanın Yasaklanması]

1. Hiç kimse esirlik veya esirliğe benzer durumda tutulamaz.
2. Hiç kimse zorla iş yapmaya mecbur ettirilemez. Mahkeme kararıyla hüküm giymiş kişilerin cezalarını çekerken veya bu Anayasanın kurallarına uygun şekilde olağanüstü hal ilan

edildiğinde, yasalarla belirlendiği şekilde yaptırılan iş ve hizmetler, zorla çalıştırılma sayılmazlar.

3. İnsan kaçakçılığı yasaktır.

Madde 29 [Özgürlük ve Güvenlik Hakkı]

1. Herkesin özgürlük ve güvenlik hakkı güvenceye bağlıdır. Aşağıdaki durumlarda yasaların öngördüğü ve yetkili mahkemenin yasalara uygun şekilde aldığı kararlar dışında hiç kimse özgürlükten yoksun bırakılamaz:

(1) İşlenen suçtan dolayı hapis cezasının verilmesi;

(2) Bir esasa göre zanlı olup, başka bir suçun işlenmesinin önlenmesi için gerekli ve zorunlu olduğu gerekçesiyle, mahkemeden önce, yasaların öngördüğü şekilde belli bir süre için geçici olarak özgürlüğünün kısıtlanması;

(3) Yetkili bir kurum tarafından, yasal bir emre uygun şekilde reşit olmayanların eğitim ve sosyalleşmesi amacıyla gözetim altında tutulması;

(4) Hastalıktan dolayı toplum için tehlike oluşturan kişinin gözetim altında tutulması;

(5) Kosova Cumhuriyetine yasal olmayan yollarla girişten dolayı ya da yasal iade veya çıkartma emri çıkartıldıktan sonra özgürlüğün kısıtlanması.

2. Özgürlükten yoksun bırakılan herkese, kendi anlayacağı dilde, özgürlükten yoksun bırakılmasının nedenleri bildirilmelidir. Yazılı olarak özgürlük kısıtlamasının nedenleri, mümkün olan en kısa sürede bildirilmelidir. Mahkeme emri olmaksızın özgürlüğü kısıtlanan herkes, alıkonduğu andan itibaren en geç 48 saat içerisinde yargıç karşısına çıkartılmalı; karşısına çıkarıldığı andan itibaren yargıç, en geç 48 saat içerisinde tutuklanmasına veya serbest bırakılmasına karar verir. İlgili kişinin toplum için tehlike oluşturduğu veya yargılanmadan kaçacağı tehlikesi olduğu yönünde yargıcın karar vermesi dışındaki durumlarda, tutuklanan herkes, makul bir süre içerisinde mahkemeye çıkartılma veya yargılanmak üzere serbest bırakılma hakkına sahiptir.

3. Özgürlükten yoksun bırakılan herkese, herhangi bir beyanda bulunmama süresinin ne kadar olduğu, tercihi göre müdafaa ve gecikmeden bununla ilgili kendi seçeceği kişiyi bilgilendirme hakkına sahip olduğu bildirilmelidir.

4. Tutuklama veya alıkoyma ile özgürlüğü kısıtlanan herkes, tutuklama veya alıkoymanın yasallığına karşı koymak için yasal araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Dava mahkeme tarafından en kısa sürede karara bağlanacak ve tutuklama veya alıkoymanın yasal olmaması halinde, kişinin serbest bırakılmasına emredilecektir.

5. Bu madde hükümlerine aykırı şekilde tutuklanan veya alıkonan kişi, yasanın öngördüğü şekilde tazminat hakkına sahiptir.
6. Cezasını çeken kişi, özgürlükten yoksun bırakılma koşullarıyla ilgili, yasayla belirlenen şekilde şikâyette bulunma hakkına sahiptir.

Madde 30 [Sanık Hakları]

Ceza gerektiren suçlarla suçlanan herkes, aşağıdaki asgari haklara sahiptir:

- (1) Kendi anladığı dilde, kendine yönelik suçlamanın türü ve nedeni hakkında bilgilendirilme;
- (2) Yasal hakları hakkında bilgilendirilme;
- (3) Savunmasını hazırlayacak yeterli süre, olanak ve araçlara sahip olma;
- (4) Yargılamanın yapıldığı dili anlamadığı veya konuşmadığı durumlarda, ücretsiz tercüme desteğine sahip olma;
- (5) Kendi seçtiği bir müdafinin yardımını alma, onunla rahat iletişim kurma ve yeterli parası olmadığı zaman ücretsiz müdafaanın sağlanması;
- (6) Kendi kendine karşı tanıklık etmesi veya suçluluğunu kabul etmesi için sıkıştırılmaması.

Madde 31 [Doğru ve Tarafsız Yargılanma Hakkı]

1. Herkesin mahkeme, diğer devlet organları ve kamusal yetkiye sahip kurumların nezdinde eşit muamele haklarının korunması güvenceye bağlıdır.
2. Herkes, yasalara göre kurulmuş bağımsız ve tarafsız mahkemenin makul bir süre içerisinde kendisi hakkında kararlaştırdığı hak ve sorumlulukları veya işlediği herhangi bir suç duyurusu duruşmasının kamuya açık yapılması hakkına sahiptir.
3. Mahkemenin özel durumlarda adaletin yerini bulması için, kamu düzeni ve ulusal güvenlik için, reşit olmayanların çıkarlarının korunması için veya tarafların özel yaşamlarının korunması için, yasanın belirlediği şekilde halk ve basın mensuplarının duruşmadan çıkartılmasını gerekli gördüğü durumlar dışında, duruşmalar kamuya açıktır.
4. Ceza gerektiren suçla suçlanan herkes tanıklara soru sorabilir ve tanıkların, uzmanların ve kanıtları açığa çıkartabilecek diğer kişileri zorunlu katılımını talep edebilir.
5. Ceza gerektiren suçla suçlanan herkes, yasalara uygun şekilde suçluluğu ispatlanmadıkça, suçsuz sayılır.

6. Yeterli maddi kaynakları olmayanlara, adalete etkin bir yaklaşım sağlanması için hukuk danışmanlığı zorunlu ise, ücretsiz müdafaa sağlanır.
7. Reşit olmayanları kapsayan muhakeme usulleri, reşit olmayanlara yönelik özel kural ve usullere uyarak yasayla düzenlenir.

Madde 32 [Hukuki Araçlara Başvurma Hakkı]

Her kişi, yasayla belirlenen hak ve çıkarlarına tecavüz eden mahkeme ve yönetim kararlarına karşı hukuki araçlara başvurma hakkına sahiptir.

Madde 33 [Suç Davarında Yasallık ve Orantılılık İlkesi]

1. Uluslararası hukuka göre soykırım, savaş suçu veya insanlık suçu sayılan filler dışında, işlendiği anda yasaya göre ceza gerektiren suç olarak belirlenmemiş hiçbir fiil için hiç kimse suçlanamaz ve yargılanamaz.
2. Ceza gerektiren suç için verilecek ceza, işlendiği anda yasaya göre belirlenenden daha ağır olamaz.
3. Cezanın ağırlığı, işlenen suçla orantısız olamaz.
4. İşlenen suçlar için verilen cezalar, suç işlendikten sonra çıkartılan yasaların suçlu lehine olduğu durumlar dışında, suçun işlendiği anda yürürlükte olan yasalara göre belirlenir.

Madde 34 [Aynı Suçtan İki Defa Yargılanmama Hakkı]

Hiç kimse aynı suç için bir kereden fazla yargılanamaz.

Madde 35 [Hareket Özgürlüğü]

1. Kosova Cumhuriyeti vatandaşları ve Kosova'da yasalara uygun şekilde ikamet eden yabancılar, Kosova Cumhuriyetinde özgür hareket etme ve ikametgâhını seçme hakkına sahiptirler.
2. Her birey ülkeden ayrılma hakkına sahiptir. Bu hakkın kısıtlanması, muhakeme usulünün, mahkeme kararının yürütülmesi veya ülke savunması görevinin yerine getirilmesi için gerekli olduğu durumlarda, yasalarla belirlenir.
3. Kosova Cumhuriyeti vatandaşlarına Kosova'ya girişi yasaklanamaz.

4. Yasalar ve uluslararası anlaşmalarla başka türlü öngörülmedikçe Kosova Cumhuriyeti vatandaşları kendi isteği dışında hiçbir başka ülkeye iade edilemez.
5. Yabancıların Kosova Cumhuriyetine giriş ve yerleşme hakları yasayla düzenlenecektir.

Madde 36 [Mahremiyet Hakkı]

1. Herkes, özel ve aile yaşamına saygı gösterilmesi, konutunun dokunulmazlığı ve mektuplaşma, telefon veya diğer haberleşme şekillerinin gizliliği hakkına sahiptir.
2. Suçun sorgulanması için zorunlu olduğu düşünülen herhangi bir konut veya şahsa ait binanın kontrolü, kontrol zorunluluğunun açıklandığı onaylanmış mahkeme kararıyla ve sadece zorunlu olan dereceye kadar yapılabilir. Yasal tutuklama, kaybolma tehlikesi olan delillerin toplanması ve insanları veya malları doğrudan tehdit eden tehlikelerin bertaraf edilmesi için yasalarla belirlendiği şekilde, bu kuraldan feragat edilebilir. Böyle faaliyetleri mahkeme geriye dönük şekilde onaylamalıdır.
3. Mektuplaşma, telefonlaşma ve diğer haberleşme şekilleri dokunulmaz bir haktır. Bu hak, yargı davasının seyri veya ülke güvenliği için zorunlu olduğu durumlarda, yasayla öngörüldüğü şekilde mahkeme kararıyla geçici olarak kısıtlanabilir.
4. Her birey, kişisel bilgilerinin saklı tutulması hakkına sahiptir. Bu bilgilerin toplanması, düzeltilmesi, korunması, kullanılması ve bilgilere erişim yasayla düzenlenir.

Madde 37 [Evlilik ve Aile Kurma Hakkı]

1. Yasalara uygun şekilde herkes, evlenme ve aile kurma hakkına sahiptir.
2. Evlenme ve boşanma yasayla düzenlenmiş olup, eşlerin eşitliği esasına dayanır.
3. Aile, yasayla düzenlendiği şekilde devletin himayesi altındadır.

Madde 38 [İnanç, Vicdan ve Din Özgürlüğü]

1. İnanç, vicdan ve din özgürlüğü güvenceye bağlıdır.
2. İnanç, vicdan ve din özgürlüğü, dini kabul etme ve beyan etme hakkını, kişisel inançları ifade etme hakkını ve herhangi bir dini cemaat veya grubun mensubu olma veya reddetme hakkını kapsar.
3. Hiç kimse, kendi vicdanına aykırı şekilde, dini vecibeleri yerine getirme ve inanç ile dinini beyan etme konusunda zorlanamaz veya engellenemez.

4. Din, inanç ve vicdanı açıkça beyan etme özgürlüğüne, kamu ve devlet güvenliği ve düzenin korunması ve başkalarının kişisel haklarının korunması için zorunlu ise, yasayla sınırlama konabilir.

Madde 39 [Dini Cemaatler]

1. Kosova Cumhuriyeti, kendi sınırları içerisinde dini özerkliği ve dini anıtların güvenliğini sağlar ve korur.
2. Dini cemaatler, kendi iç yapılanmasını bağımsız düzenlemekte, dini faaliyetler ve törenler yapmakta özgürdürler.
3. Dini cemaatler, bu Anayasa ve yasalara uygun şekilde dini okullar ve yardım kuruluşları kurabilirler.

Madde 40 [İfade Özgürlüğü]

1. İfade özgürlüğü güvenceye bağlıdır. İfade özgürlüğü, kimse tarafından engellenmeden bilgi, düşünce ve iletilerin ifade edilmesi, yayılması ve alınması hakkını kapsar.
2. İfade özgürlüğüne ırk, ulus, etnik köken veya dini nefret esaslı şiddet ve düşmanlığın kışkırtılmasının önlenmesi için zorunlu olduğu durumlarda, sınırlama konabilir.

Madde 41 [Resmi Belgelere Erişim Hakkı]

1. Her birey, resmi belgelere erişim hakkına sahiptir.
2. Kişisel mahremiyet, ticari gizlilik veya tasnif edilmiş güvenlik bilgilerinden dolayı, yasalara uygun şekilde, sınırlı erişim dışında kalan kamu kuruluşları ve devlet kurumlarının tuttukları belgeler kamuya açıktır.

Madde 42 [Basın Özgürlüğü]

1. Basın özgürlüğü ve çoğulculuğu güvenceye bağlıdır.
2. Sansür yasaktır. Irk, ulus, etnik köken veya dini nefret esaslı şiddet ve düşmanlığın kışkırtılmasının önlenmesi için zorunlu olduğu durumlar dışında, basın aracılığıyla bilgi veya düşünceleri yaymayı kimse engelleyemez.
3. Herkes, kendi yasal hak veya çıkarlarına tecavüz eden yayımlanmış yalan, eksik veya yanlış bilgiyi, düzeltme hakkına sahiptir.

Madde 43 [Toplantı Özgürlüğü]

Sakin toplantı özgürlüğü güvenceye bağlıdır. Her birey toplantı, protesto ve gösteri düzenleme ve bunlarda yer alma hakkına sahiptir. Bu haklar, kamu düzeni, kamu sağlığı, ulusal güvenlik veya başkalarının haklarının korunması için zorunlu olduğunda, yasalarla kısıtlanabilir.

Madde 44 [Birleşme Özgürlüğü]

1. Birleşme özgürlüğü güvenceye bağlıdır. Birleşme özgürlüğü, herkesin, bir kuruluşun üyesi olsun veya olmasın ve de bir kuruluşun etkinliklerine katılmış olsun veya olması, izin alınmaya gerek kalmaksızın kuruluş kurma hakkını kapsar.
2. Sendika kurma ve çıkarların korunması amacıyla örgütlenme özgürlüğü güvenceye bağlıdır. Bu hakka sınırlamanın konması, çalışanların özel kategorileri için yasalarla yapılabilir.
3. Anayasal düzene tecavüz etme, insan hak ve özgürlüklerini ihlal etme veya ırksal, ulusal, etnik ve dini nefreti uyandırma amacı olan kuruluş veya faaliyetler, yalnız yetkili mahkemenin kararıyla yasaklanabilir.

Madde 45 [Seçme ve Seçilme Hakkı]

1. Mahkeme kararıyla bu hakka sınırlama konmadıkça, Kosova Cumhuriyetinin, seçim gününde bile olsa, on sekiz yaşını tamamlamış her vatandaşı, seçme ve seçilme hakkına sahiptir.
2. Oy kişiye has, eşit, serbest ve gizlidir.
3. Devlet kurumları, herkesin kamusal faaliyetlere katılma olanaklarını ve kamusal organların kararlarını demokratik şekilde etkileme hakkını desteklerler.

Madde 46 [Mal Güvenliği]

1. Mal güvenliği güvenceye bağlıdır.
2. Maldan yararlanma hakkı, kamu çıkarlarına uygun şekilde yasalarla düzenlenir.
3. Hiç kimse keyfi olarak kendi mülkünden yoksun bırakılmaz. Kosova Cumhuriyeti veya Kosova Cumhuriyetinin kamu otoritesi, kamusal çıkarların desteklenmesi için belirlenmiş kamusal hedeflere uygun ve gerekli olması halinde ve yasa buna yetki veriyorsa, kamulaştırılan mülk sahip veya sahiplerine hemen ve uygun bir tazminat sağlanması durumunda ilgili mülkü kamulaştırabilir.
4. Kamulaştırılmaya çalışılan mülkle ilgili Kosova Cumhuriyeti veya Kosova Cumhuriyeti kamu otoritesiyle ortaya çıkan anlaşmazlıklar, yetkili mahkeme tarafından tahkim edilecektir.

5. Gayri maddi mallar yasayla korunur.

Madde 47 [Eğitim Hakkı]

1. Her birey ücretsiz temel eğitim hakkına sahiptir. Zorunlu eğitim yasayla düzenlenir ve kamusal fonlardan finanse edilir.
2. Kamu kuruluşları, herkesin yetenek ve özel gereksinimlerine göre eşit eğitim olanakları sağlayacaktır.

Madde 48 [Sanat ve Bilim Özgürlüğü]

1. Sanatsal ve bilimsel yaratıcılık özgürlüğü güvenceye bağlıdır.
2. Akademik özgürlük güvenceye bağlıdır.

Madde 49 [Çalışma ve Mesleğini Yerine Getirme Hakkı]

1. Çalışma hakkı güvenceye bağlıdır.
2. Her birey meslek ve işyerini seçmede özgürdür.

Madde 50 [Çocuk Hakları]

1. Çocuklar, onların refahı için korunma ve zorunlu bakım hakkına sahiptirler.
2. Evlilik dışı doğan çocukların hakları, evlilikten doğan çocuklarınkilerle eşittir.
3. Her çocuk şiddet, kötü muamele ve istismardan korunma hakkına sahiptir.
4. Kamu kuruluşları veya özel kurumlar tarafından olsun, çocuklarla ilgili üstlenilen tüm faaliyetler, çocukların en iyi çıkarlarından yana olacaktır.
5. Böyle bir şeyin çocuğun en iyi çıkarları ile çeliştiği yetkili kurum tarafından belirlenmedikçe, her çocuk ebeveyniyle düzenli kişisel ilişkiler geliştirme ve doğrudan temasta olma hakkına sahiptir.

Madde 51 [Sağlık Güvenliği ve Sosyal Güvenlik]

1. Sağlık güvenliği ve sosyal güvenlik yasayla düzenlenir.

2. İşsizlik, hastalık, özürllük ve yaşlılıkla ilgili temel sosyal güvenlik, yasayla düzenlenir.

Madde 52 [Çevre Sorumluluğu]

1. Doğa ve biyodiversite, çevre ve ulusal miras herkes için sorumluluktur.
2. Kamu otoritesi kurumları, kendi yaşadıkları çevre ile ilgili kararlara herkesin etki edebilme olanağının güvenceye bağlaması için çaba sarf ederler.
3. Yaşamsal çevreye etki etme, kamu kurumlarınca karar alma süreçlerinde dikkate alınacaktır.

Madde 53 [İnsan Hakları Hükümlerinin Yorumlanması]

Bu anayasa güvenceye bağlanan insan hak ve temel özgürlüklerinin yorumlanması, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarıyla uyumlu şekilde yapılır.

Madde 54 [Hakların Yargı Yoluyla Korunması]

Herkesin, bu anayasa ve yasayla güvenceye bağlanmış hakların ihlali veya yok sayılması durumunda yargı yoluyla koruma ve böyle bir hakkın ihlali tespit edildiği durumda etkin yasal araçlara başvurma hakkı vardır.

Madde 55 [Temel Hak ve Özgürlüklerin Kısıtlanması]

1. Bu Anayasa güvenceye bağlanmış hak ve temel özgürlükler, yalnız yasayla kısıtlanabilir.
2. Bu Anayasa güvenceye bağlanmış temel hak ve özgürlükler, açık ve demokratik bir toplumda kısıtlama amaçlarına ulaşacak şekilde, yalnız zorunlu olduğu ölçüde kısıtlanabilir.
3. Bu Anayasa güvenceye bağlanmış hak ve temel özgürlüklerin kısıtlanması, belirlenen amaçlardan başka bir amaç için yapılamaz.
4. İnsan haklarının kısıtlanması ve söz konusu hakların yorumlanması sırasında tüm kamu otoritesi kurumları ve özellikle mahkemeler, kısıtlanan hakkın özüne, sınırlama amacının önemine, sınırlama türü ve miktarına, sınırlama ile ulaşılmaya istenen amaç arasındaki ilişkiye önem vermeli ve söz konusu amaca asgari kısıtlamalarla ulaşma olanaklarını gözden geçirmelidirler.
5. Bu Anayasa güvenceye bağlanmış hak ve özgürlüklerin kısıtlanması, hiçbir şekilde güvenceye bağlanmış hakkın özünü reddetmemelidir.

Madde 56 [Olağanüstü Hal Süresince Temel Hak ve Özgürlükler]

1. Anayasayla korunmuş temel hak ve özgürlüklerden kaçma, yalnız bu Anayasaya uygun göre olağanüstü hal ilan edildiğinde ve oluşan koşulların zorunlu kıldığı ölçüde yapılabilir.
2. Anayasanın 23, 24, 25, 27, 28, 29, 31, 33, 34, 37 ve 38. maddeleriyle güvenceye bağlanmış temel hak ve özgürlüklerden kaçmak, hiçbir koşulda izin verilmez.

Kısım III Topluluklar ve Topluluk Mensuplarının Hakları

Madde 57 [Genel Esaslar]

1. Herhangi bir ulusal veya etnik, dilsel veya dini gruba (topluluk) mensup olup Kosova Cumhuriyetinde geleneksel olarak bulunan mukimler, bu Anayasanın II. Kısımında belirlenen temel hak ve özgürlüklerin yanı sıra, bu Anayasayla belirlenen özel haklara da sahip olacaklardır.
2. Her topluluk mensubu, tercihinine göre topluluk mensubu olarak muamele görme veya görmeme hakkına sahip olup, bu tercihe bağlı olarak herhangi bir haktan yararlanma konusunda ayrımcılığa neden olmayacaktır.
3. Topluluk mensupları, kimliklerini ve özneliklerini ifade etme, besleme ve geliştirme hakkına sahip olacaklardır.
4. Bu hakların uygulanması, Kosova Cumhuriyeti yasalarına uygun şekilde davranma ve başkalarının haklarına tecavüz etmeme sorumluluklarını de beraberinde getirmektedir.

Madde 58 [Devletin Sorumlulukları]

1. Kosova Cumhuriyeti, toplulukların ve topluluk mensuplarının kendi kimliklerini koruma, güvenceye bağlama ve geliştirme için gerekli koşulları sağlar. Hükümet, mali yardımlar dâhil, topluluk ve topluluk mensuplarının kültürel girişimlerini ayrıca destekleyecektir.
2. Kosova Cumhuriyeti, hoşgörü ve diyalog havasını teşvik edecek, topluluklar arasında barışmayı destekleyecek ve Avrupa Konseyi Ulusal Topluluklar Çerçeve Sözleşmesi ile Avrupa Bölgesel Diller ve Azınlık Dilleri Bildirgesi ile belirlenen standartlara saygı gösterecektir.
3. Kosova Cumhuriyeti, milli, etnik, kültürel, dilsel veya dinsel kimliklerinden dolayı tehdit veya ayrımcılık, düşmanlık veya şiddete maruz kalabilecek kişilerin korunması için, tüm gerekleri önlemleri alacaktır.
4. Kosova Cumhuriyeti, topluluk mensupları arasında ekonomik, toplumsal, siyasi ve kültürel yaşamın tüm alanlarında tam ve etkin bir eşitliği teşvik etmek için, gerekli olması durumunda uygun önlemleri onaylayacaktır.
5. Kosova Cumhuriyeti, tüm toplulukların dini ve kültürel mirasının, Kosova mirasının yapısal kısmı olarak korunmasını teşvik edecektir. Kosova Cumhuriyetinin, toplulukların kültürü ve dini açısından önemli olan yapı ve anıtların bütünlüğünü etkin bir şekilde korunmasını sağlamak için, ayrı bir görevi olacaktır.

6. Kosova Cumhuriyeti, topluluk mensuplarının haklarından yararlanmayı engelleyen herkese karşı etkin eylemler üstlenecektir. Kosova Cumhuriyeti, topluluk mensubu kişilerin iradeleri dışında, asimilasyon amacı güden politika ve uygulamalardan kaçınacak ve söz konusu kişileri, asimilasyon amaçlı her çeşit etkinliklerden koruyacaktır.
7. Kosova Cumhuriyeti, ayrımcı olmayan esaslara göre tüm topluluk ve mensuplarının, bu Anayasayla belirlenmiş haklardan yararlanmalarını güvenceye bağlar.

Madde 59 [Topluluk ve Topluluk Mensuplarının Hakları]

Topluluk mensupları bireysel veya topluluk olarak:

- (1) Kültürlerini beyan etme ve geliştirme ve kimliklerinin özniteliklerini yani din, dil, gelenek ve kültürlerini koruma;
- (2) Kendi tercihlerine göre Kosova Cumhuriyeti resmi dillerinden birinde, devlet okullarının her seviyesinde öğrenim görme;
- (3) Yasalarla belirlendiği ölçüde kendi dillerinde ilk ve ortaöğretim seviyesinde öğrenim görme. Bu amaca yönelik kurulacak sınıf şubeleri veya ayrı okullar için gerekli sayı sınırı, sıradan eğitim kurumları için belirlenenden daha düşük olacaktır;
- (4) Kamusal finansman desteği verilebilecek olan, yaşlara ve uluslararası hukuka uygun özel eğitim ve öğretim kurumları kurma ve işletme;
- (5) Özel ve kamusal yaşamda dillerini ve yazılarını özgürce kullanma;
- (6) İlgili alanlarda nüfusun yeterli bir kısmını temsil ettikleri yerlerde, yaşlara uygun şekilde belediye otoriteleri veya merkezi yönetimin yerel ofisleriyle olan ilişkilerinde dillerini ve yazılarını kullanma;
- (7) Yasalara ve uluslararası standartlara uygun şekilde topluluk simgelerini kullanma ve sergileme;
- (8) Kişi isimlerini, kendi dillerinde yazıldığı asıl şekliyle kayıt ettirme ve zorla değiştirilmiş isimleri asıl şekline dönüştürme;
- (9) İlgili bölgenin çok etnikli ve çok dilli yapısını yansıttığı ve duyarlı oldukları yerel isimler, cadde isimleri ve diğer topografya göstergelerine sahip olma;
- (10) Yasa ve uluslararası standartlara uygun şekilde kamusal yayım araçlarına ve kendi dillerinde yayımlara erişim ve bu araçlarda temsil edilme güvencesine sahip olma;
- (11) Yasa ve uluslararası standartlara uygun şekilde kendi dillerinde bilgi sunan basım yayım araçlarını kurma, günlük gazete, kablolu yayım ve elektronik haberleşme için ayrılacak bir frekans bandından yararlanma; Sırpça yayım yapan lisanslı ve tüm Kosova'yı kapsayacak bir televizyon kanalına Kosova'daki Sırp topluluğunun

tamamının erişimini sağlamak amacıyla Kosova Cumhuriyeti, bir uluslararası frekans planının sağlanması için tüm gerekli önlemleri alacak.

- (12) Kosova Cumhuriyeti içerisinde engellenmeden aralarında ilişki kurma ve özellikle ortak etnik, kültürel, dilsel ve dini kimliğe sahip herhangi bir ülkedeki kişilerle, yasayla uluslararası standartlara uygun şekilde özgürce ilişki kurup, mevcut ilişkileri koruma;
- (13) Engellenmeden ilişki kurma ve ayırım yapılmadan yerel, bölgesel ve uluslararası hükümet dışı kuruluşların etkinliklerine katılma;
- (14) Kültür, sanat, bilim ve eğitim dernekleri kurma ve araştırma veya kendi kimliklerini ifade etme, besleme ve geliştirme dernekleri kurma hakkına sahiptirler.

Madde 60 [Topluluklar Danışma Kurulu]

1. Kosova Cumhurbaşkanı otoritesi altında, tüm toplulukların temsil edildiği bir Topluluklar Danışma Kurulu görev yapar.
2. Diğerleri yanı sıra, Topluluklar Danışma Kurulu, Topluluk Dernekler Birliği Temsilcilerinden oluşacaktır.
3. Topluluklar Danışma Kurulunun yetkileri şunları kapsayacak:
 - (1) Topluluklar ve Kosova Hükümeti arasında düzenli bir değiş tokuş mekanizması sunma;
 - (2) Hükümetin hazırlayacağı yasama ile ilgili ve siyasi girişimleri, topluluklar tarafından erken safhalarda yorumlama, bu tür girişimleri önerme ve ilgili proje veya programlarda onların kapsamalarına yönelik görüşlerini alma olanağı sunma;
 - (3) Yasalara uygun tüm diğer sorumluluk ve görevler.

Madde 61 [Kamu Kuruluşlarında Temsil ve İstihdam Edilme]

Topluluklar ve mensupları, her seviyedeki tüm kamu kurum ve kuruluşlarında, kamu yönetimi yetki ve yönetim bütünlüğü ile ilgili kurallara uyarak, ilgili toplulukların yaşadığı bölgelerde, özellikle polis hizmetlerinde istihdamda eşit şekilde temsil hakkına sahip olacaklardır.

Madde 62 [Yerel Yönetim Organlarında Temsil]

1. Topluluk mensuplarının çoğunlukta olmadığı, ancak nüfusun en az yüzde onunu (10 %) oluşturdukları belediyelerde, belediye meclisi topluluklar başkan yardımcılığı makamı, ilgili topluluktan bir temsilciye ayrılacaktır.

2. Başkan yardımcılığı makamına, açık listeli belediye meclisi seçimlerinde çoğunluk olmayan nüfus adaylarından en fazla oyu alan getirilecektir.
3. Topluluklar başkan yardımcısı, topluluklar arası diyalogu teşvik edecek ve belediye meclisi oturumlarında ve çalışmalarında görüşülmek üzere, çoğunluk olmayan topluluğun sıkıntı ve çıkarlarının iletiildiği resmi temas noktası görevi yapacaktır. Başkan yardımcısı, belediye meclisinin aldığı kararlar ve çıkarttığı emirlerin, topluluk mensuplarının Anayasayla güvenceye bağlanmış olan haklarına tecavüz edilip edilmediğini ve onların söz konusu karar ve emirlerle ilgili şikâyetlerini görüşmekle yükümlüdür. Başkan yardımcısı, alınan kararların tekrar gözden geçirilmesi için, söz konusu meseleleri, belediye meclisine havale eder.
4. Belediye Meclisi kendi karar ve hükmünü gözden geçirmemeye karar verir veya başkan yardımcısı gözden geçirmeden sonra anayasal haklara tecavüzün devam ettiği değerlendirmesini yaparsa, ilgili mesele başkan yardımcısı tarafından Anayasa Mahkemesine iletilir. Mahkeme, davayı ele alıp almayacağına karar verebilir.
5. İlgili belediyelerin yürütme organlarında çoğunluk olmayan toplulukların temsili, Kosova Cumhuriyetinde güvenceye bağlanmıştır.

Kısım IV Kosova Cumhuriyeti Meclisi

Madde 63 [Genel Esaslar]

Meclis, doğrudan halk tarafından seçilmiş ve Kosova Cumhuriyetinin yasa koyucu kurumudur.

Madde 64 [Meclisin Yapısı]

1. Meclisin, açık liste usulüyle gizli oylamayla seçilmiş yüz yirmi (120) üyesi vardır. Meclis sandalyeleri, tüm parti, koalisyon, yurttaş hareketi ve bağımsız adaylar arasında, meclis seçimlerinde kazandıkları geçerli oy sayısına göre paylaşılır.
2. Bu paylaşım çerçevesinde yüz yirmi (120) sandalyeden, yirmi (20) tanesi Kosova'da çoğunluk olmayan toplulukları temsil için, aşağıda gösterildiği şekilde, güvenceye bağlanmıştır:
 - (1) Sırp topluluğunu temsil ettiklerini beyan eden parti, koalisyon, yurttaş hareket ve bağımsız adayların, Meclis seçimlerinde kazandıkları sandalye sayısı ondan (10) az ise, mecliste en az on (10) sandalyeye sahip olmaları güvenceye bağlanmıştır.
 - (2) Meclis seçimlerinde diğer toplulukları temsil ettiklerini beyan eden parti, koalisyon, yurttaş hareket ve bağımsız adayların, aşağıda belirtilen en az sandalye sayılarına sahip olmaları güvenceye bağlanmıştır. Her topluluk için güvenceye bağlanan sayıdan az sandalye kazanılmışsa, Rom topluluğu bir (1) sandalye; Aşkali topluluğu (1) sandalye; Mısırlı topluluğu (1) sandalye ve Rom, Aşkali ile Mısırlı topluluklarından en çok oyu alana artı bir (1) sandalye; Boşnak topluluğu üç (3) sandalye; Türk topluluğu iki (2) sandalye ve Goralı topluluğu bir (1) sandalye güvenceye bağlanmıştır.

Madde 65 [Meclisin Yetkileri]

Kosova Cumhuriyeti Meclisi:

- (1) Yasa, karar ve diğer genel hükümleri onaylar;
- (2) Kosova'da çoğunluk olmayan topluluklara ayrılmış ve güvenceye bağlanmış üye tam sayısının üçte ikisi dâhil, üye tam sayısı üçte ikisinin (2/3) onayıyla Anayasayı değiştirmeye karar verir;
- (3) Yasalara uygun şekilde referandum kararını ilan eder;
- (4) Uluslararası anlaşmaları onaylar;
- (5) Kosova Cumhuriyeti Bütçesini onaylar;

- (6) Meclis başkanı ve başkan yardımcılarını seçer ve görevden alır;
- (7) Bu Anayasaya uygun şekilde Kosova Cumhurbaşkanı seçer ve görevden alabilir;
- (8) Hükümeti seçer ve güvensizlik oyu verir;
- (9) Hükümeti ve Anayasaya yaslara göre Meclise rapor sunan kamu kurum ve kuruluşlarını denetler;
- (10) Bu Anayasaya uygun şekilde Kosova Yargı Kurulu ve Kosova Savcılık Kurulunun üyelerini seçer;
- (11) Anayasa Mahkemesi yargıçlarını önerir;
- (12) Dış politika ve güvenlik politikasını denetler;
- (13) Cumhurbaşkanı'nın Olağanüstü Hal Kararnamesine onay verir;
- (14) Yasalarla belirlenen umumi çıkarlarla ilgili kararlar alır.

Madde 66 [Meclisin Seçilmesi ve Görev Süresi]

1. Kosova Meclisi, seçim sonuçlarının resmen ilan edilmesinden sonra, otuz (30) gün içerisinde yapılan kurucu genel kurulun toplandığı tarihten itibaren, dört yıllık süre için seçilir.
2. Olağan meclis seçimleri, görev süresinin dolmasından en geç otuz (30) gün önce, meclisin dağılması durumunda ise en geç kırk beş (45) günü geçmeden yapılır.
3. Kosova Cumhurbaşkanı ilk meclis oturumunu çağırır. Kosova Cumhurbaşkanı ilk oturumu çağırılmayacak durumda ise, Cumhurbaşkanı katılmadan Meclis toplanacaktır.
4. Kosova Meclisinin görev süresi, yalnız Olağanüstü Hallerde saldırıdan korunmaya karşı alınacak acil önlemler için veya Kosova Cumhuriyeti anayasal ve güvenlik düzenine karşı beliren tehlike durumunda ve Anayasaya düzenlendiği şekilde Olağanüstü Halin sonuna kadar uzatılabilir.
5. Seçim koşulları, bölgeleri ve süreçleri, yasayla düzenlenir.

Madde 67 [Başkan ve Başkan Yardımcılarının Seçimi]

1. Kosova Meclisi, kendi üyelerinden Başkanı ve beş (5) başkan yardımcısını seçer.
2. Meclis Başkan, en büyük parlamento grubundan önerilir ve üye tam sayısının oy çoğunluğuyla seçilir.
3. Üç en büyük parlamento gurubu tarafından önerilen üç (3) başkan yardımcısı, Meclis üye tam sayısının oy çoğunluğuyla seçilir.

4. İki (2) başkan yardımcısı, Mecliste çoğunluk olmayan toplulukları temsil eder ve üye tam sayısının oy çoğunluğuyla seçilir. Başkan yardımcılardan biri, güvenceye bağlı sandalyeye sahip Sırp topluluğundan, diğeri ise çoğunluk olmayan diğeri topluluklara ait güvenceye bağlı sandalyeye sahip üyelere olmalıdır.
5. Meclis başkanı ve başkan yardımcıları, üye tam sayısının üçte ikilik (2/3) oy çoğunluğu ile görevinde alınırlar.
6. Başkan ve başkan yardımcıları, Meclis Başkanlığını oluştururlar. Başkanlık, Meclis Tüzüğünde belirtildiği şekilde Meclisin idari işleyişinden sorumludur.
7. Meclis Başkanı:
 - (1) Meclisi temsil eder;
 - (2) Gündemi belirler, meclisi çağırır ve oturumlara başkanlık eder;
 - (3) Meclis tarafından onaylanan kararları imzalar;
 - (4) Bu Anayasa ve Meclis Çalışma Tüzüğüne uygun diğeri işleri yürütür.
8. Meclis Başkanının oturuma katılmaması veya görevini yerine getirememesi durumunda, başkan yardımcılardan biri tarafından vekâlet edilir.

Madde 68 [Oturumlar]

1. Kosova Meclisi Oturumları kamuya açıktır.
2. Kosova Meclisi Oturumları, Kosova Cumhurbaşkanı, Başbakanın veya milletvekilleri üçte birinin (1/3) talebi üzerine Meclis Çalışma Tüzüğünde öngörülen durumlarda kapalı olarak yapılabilir. Karar, açık ve şeffaf bir şekilde, milletvekili mevcut ve oy kullanabilenlerin sayısının üçte ikisinin (2/3) oyuyla alınır.

Madde 69 [Oturum Programı ve Yeterli Çoğunluk]

1. Kosova Meclisi yıllık çalışmalarını iki dönemde yapar.
2. Bahar Dönemi Ocak ayının üçüncü Pazartesi günü, Güz Dönemi ise Eylül ayının ikinci Pazartesi günü başlar.
3. Milletvekili tam sayısının yarısından fazlası mevcut olduğunda, Mecliste yeterli çoğunluk sağlanır.
4. Kosova Meclisi olağanüstü toplantıya, Cumhurbaşkanı, Başbakan veya milletvekilleri üçte birinin (1/3) talebiyle toplanır.

Madde 70 [Milletvekillerinin Görev Süresi]

1. Milletvekilleri halkın temsilcileridir ve hiçbir zorunlu görev süresine tabi tutulmazlar.
2. Kosova Meclisi Milletvekillerinin görev süresi, seçim sonuçlarının onaylandığı tarihten başlar.
3. Milletvekilinin görevi aşağıdaki durumlarda biter veya geçersiz olur:
 - (1) Ant içmezse;
 - (2) İstifa ederse;
 - (3) Kosova Hükümeti üyeliğine atanırsa;
 - (4) Meclisin görev süresi biterse;
 - (5) Meclis toplantılarına altı (6) ay süreyle katılmazsa. Özel durumlarda Kosova Meclisi farklı karar alabilir;
 - (6) Ceza gerektiren suçlardan dolayı, mahkeme kararıyla bir (1) yıldan çok hapis cezası kesinleşirse;
 - (7) Ölürse.
4. Meclisteki milletvekilleri sandalyeleri boşaldığında, bu Anayasa ve yasalara uygun şekilde doldurulur.

Madde 71 [Yeterlik ve Cinsiyet Eşitliği]

1. On sekiz (18) yaşını tamamlamış ve yasal kriterleri yerine getiren her Kosova Cumhuriyeti vatandaşı, milletvekili aday olabilir.
2. Kosova Meclisinin yapısı, uluslararası esaslara göre kabul edilen cinsiyet eşitliği ilkelerine uygun olacaktır.

Madde 72 [Bağdaşmazlık]

Kosova Meclisi Milletvekilleri, kamu yönetiminde veya kamu mülkiyetli şirketlerde herhangi bir yürütme görevinde bulunamaz ve yasalarla belirlendiği şekilde başka herhangi bir yöneticilik görevi yapamaz.

Madde 73 [Adaylık Hakkı Olmama]

1. Aşağıda belirtilen görevleri yapanlar, istifa etmeden milletvekili adayı olamaz ve seçilemezler:
 - (1) Yargıç ve savcılar;
 - (2) Kosova Güvenlik Kuvvetleri mensupları;
 - (3) Kosova Polisi mensupları;
 - (4) Kosova Gümrük mensupları;
 - (5) Kosova Haber Alma Teşkilatı mensupları;
 - (6) Bağımsız idare (ajans) yöneticileri;
 - (7) Diplomatik temsilciler;
 - (8) Merkez Seçim Komisyonu başkanları ve mensupları.
2. Kesinleşmiş mahkeme kararıyla yasal yeterlikten yoksun olan kişiler, milletvekili adayı olamazlar.
3. Belediye başkanları ve belediye çapında yürütme görevi yapan yüksek memurlar, görevinden istifa etmeden milletvekilliğine seçilemezler.

Madde 74 [Görevi Yerine Getirme]

Kosova Meclisi milletvekilleri, görevlerini Anayasa, yasalar ve meclis çalışma kurallarına uygun şekilde, Kosova Cumhuriyetinin en iyi çıkarları için yerine getirirler.

Madde 75 [Dokunulmazlık]

1. Meclis üyeleri, Meclisteki sorumluluk alanlarıyla ilgili işledikleri fiil ve aldıkları kararlardan dolayı yasal kovuşturma, suç duyurusunda bulunma veya görevden alınmaya karşı dokunulmazlık hakkına sahiptirler. Dokunulmazlık hakkı, Meclis üyesi olarak sorumluluk alanları dışında işledikleri fiillerden dolayı yasal kovuşturmaları engellemez.
2. Meclisteki görevini yerine getirmekte olduğu sırada Meclis üyesi, Meclis üye tam sayısı çoğunluğunun onayı olmaksızın tutuklanamaz ve alıkonamaz.

Madde 76 [Meclis İçtüzüğü]

Meclis içtüzüğü, üye tam sayısının üçte ikisinin (2/3) oyuyla onaylanır ve Meclisin iç düzenin ve çalışma şeklini düzenler.

Madde 77 [Komisyonlar]

1. Kosova Meclisi, Meclisin siyasi yapısını yansıtan daimi, işlevsel ve geçici komisyonları atar.
2. Meclis, üye tam sayısı üçte birinin (1/3) talebiyle, soruşturma meseleleri dâhil, özel amaçlara yönelik komisyonlar belirler.
3. Meclis komisyonları başkan yardımcılarında en az biri, komisyon başkanının olmadığı topluluktan olacaktır.
4. Komisyonların yetki ve prosedürleri, Meclis İtüzüğüyle tanımlanır.

Madde 78 [Topluluklar Hak ve Çıkarları Komisyonu]

1. Topluluklar Hak ve Çıkarları Komisyonu, Meclisin daimi komisyonudur. Bu komisyon Mecliste Sırp topluluğu için ayrılmış ve güvenceye bağlanmış üye sayısının üçte biri (1/3), çoğunluk olmayan diğer topluluklar için ayrılmış ve güvenceye bağlanmış sandalye sayısının üçte biri (1/3) ve çoğunluk topluluğu temsil eden üye sayısının üçte birinden (1/3) oluşur.
2. Meclis Başkanlığı üyelerinden herhangi birinin talebiyle, her yasa önergesi Topluluklar Hak ve Çıkarları Komisyonuna teslim edilecektir. Komisyon, iki hafta içerisinde, üye sayısı çoğunluğunun oyuyla önergeyle ilgili kendi önerilerini verip vermeyeceğine karar verir.
3. Topluluk hak ve çıkarlarının gerektiği şekilde dile getirildiğine emin olmak için Komisyon, diğer ilgili komisyona veya Meclise öneri sunabilir.
4. Komisyon, kendi girişimiyle Meclisteki yetki sınırları çerçevesinde, topluluk çıkarlarını dile getirmek için gerekli olduğunu düşündüğü yasa ve önlemleri önerebilir. Komisyon üyeleri bireysel düşünceler sunabilirler.
5. Herhangi bir konu, görüşlerini almak üzere Meclis başkanlığı tarafından Komisyona, başka bir komisyona veya en az on (10) meclis üyesinden oluşan bir gruba gönderilebilir.

Madde 79 [Yasa Girişimi]

Yasa teklifi verme girişiminde, yaslarla belirtildiği şekilde kendi görev alanıyla ilgili Kosova Cumhurbaşkanı, Hükümet, Meclis üyeleri veya en az on bin vatandaş bulunabilir.

Madde 80 [Yasaların Onaylanması]

1. Yasalar, kararlar ve diğer hükümler, bu Anayasayla başka türlü belirlenmedikçe, Meclis tarafından, mevcut ve oy kullanan üyelerin oy çoğunluğuyla onaylanır.
2. Meclis tarafından onaylanan yasaları, Kosova Meclisi Başkanı tarafından imzalanır ve kabul ettiği günden sekiz (8) gün içerisinde imzaladıktan sonra, Kosova Cumhurbaşkanı tarafından ilan edilir.
3. Cumhurbaşkanı yasayı Meclise iade ederse, iade gerekçelerini bildirmelidir. Kosova Cumhurbaşkanı, bir yasayı yalnız bir defa Meclise iade edebilir.
4. Cumhurbaşkanının iade ettiği yasayı Meclis, üye tam sayısı çoğunluğuyla onayına karar verir ve ilgili yasa ilan edilmiş sayılır.
5. Kosova Cumhurbaşkanı, aldığı yasayla ilgili sekiz (8) gün içerisinde imza veya iade kararı almazsa, onun imzası olmadan yasa ilan edilmiş sayılır ve Resmi Gazetede yayımlanır.
6. Yasanın kendisinde başka türlü belirlenmedikçe, Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten on beş (15) gün sonra yürürlüğe girer.

Madde 81 [Yaşamsal Öneme Sahip Yasalar]

1. Aşağıda verilen yasaların onaylanması, değiştirilmesi veya yürürlükten kaldırılması için, Meclis üyeleri mevcut ve oy kullanabilenlerin çoğunluğunun oyu ve çoğunluk olmayan topluluklara ayrılmış ve güvenceye bağlanmış sandalyelere sahip mevcut ve oy kullanabilen Meclis üyelerinin çoğunluğunun oyu gereklidir:
 - (1) Belediye sınırlarını değiştirme, belediye kurma veya kapatma, belediye yetkilerini ve sınır ötesi belediyelerle belediyeler arası ilişkiler kurmayı tanımlayan yasalar;
 - (2) Anayasayla belirlenmiş yasalar dışında, topluluk ve mensuplarının haklarını uygulamaya koyan yasalar;
 - (3) Dillerin Kullanımı Yasası;
 - (4) Yerel Seçimler Yasası;
 - (5) Kültürel Mirası Koruma Yasası;
 - (6) Dini Özgürlükler veya Dini Topluluklarla Anlaşma Yasası;
 - (7) Eğitim Yasası;
 - (8) Topluluk Simgeleri dâhil, Simgelerin Kullanımı ve Resmi Bayramlar Yasası;
2. Yaşamsal Öneme Sahip Yasaların hiçbirisi halkoylamasına sunulamaz.

Madde 82 [Meclisin Feshedilmesi]

1. Meclis Őu durumlarda feshedilir:

- (1) Eęer Kosova Cumhurbaşkanı tarafından hűkűmeti kurmakla gűrevlendirilen kiŐinin gűrevi aldıęı gűnden, altmıŐ (60) gűn içerisinde Hűkűmet kurulamadıęı zaman;
- (2) Eęer Meclisin feshi için Meclis űye tam sayısının űte ikisi (2/3) oy verirse, Kosova Cumhurbaşkanı'nın kararıyla Meclis feshedilir;
- (3) Eęer, Kosova Cumhurbaşkanı seçim sűrecinin baŐladıęı gűnden altmıŐ (60) gűn çerisinde Cumhurbaşkanı seçilmezse.

2. Hűkűmet hakkında baŐarılı gűvensizlik oylamasından sonra, Kosova Cumhurbaşkanı tarafından meclis feshedilebilir.

Kısım V Kosova Cumhurbaşkanı

Madde 83 [Cumhurbaşkanının Statüsü]

Cumhurbaşkanı, Kosova Cumhuriyeti halkının birliğini temsil eder ve devletin başıdır.

Madde 84 [Cumhurbaşkanının Yetkileri]

Kosova Cumhurbaşkanı:

- (1) Kosova Cumhuriyetini yurtiçinde ve dışında temsil eder;
- (2) Bu Anayasayla belirlenmiş kurumların anayasal işleyişini güvenceye bağlar;
- (3) Kosova Meclisi seçimlerini ilan eder ve kurucu genel kurulu toplanmaya çağırır;
- (4) Anayasal yetkilerine uygun kararlar çıkartır;
- (5) Kosova Cumhuriyeti Meclisinin onayladığı yasaları ilan eder;
- (6) Onaylanan yasaların, Kosova Cumhuriyeti veya topluluklardan birinin veya daha fazlasının yasal çıkarları açısından zararlı olduğuna kani olduğu durumlarda, yeniden gözden geçirilmek üzere iade eder. Bir yasayı iade etme hakkından bir defa yararlanabilir.
- (7) Bu Anayasaya uygun uluslararası anlaşmaları imzalar
- (8) Bu Anayasayla ilgili değişiklik önerileri verir;
- (9) Anayasal konuları Anayasa Mahkemesine gönderebilir;
- (10) Ülkenin dış politikasını yönetir;
- (11) Kosova Cumhuriyetine atanan diplomatik misyon şeflerinin güven mektuplarını kabul eder;
- (12) Kosova Güvenlik Güçlerinin Başkomutanıdır;
- (13) Topluluklar Danışma Kurulunu yönetir;
- (14) Mecliste çoğunluğu oluşturan siyasi parti veya koalisyon adayını verdikten sonra, ilgili adayı hükümeti kurmakla görevlendirir;
- (15) Kosova Yargı Kurulunun önerisiyle, Kosova Yüksek Mahkeme Başkanını atar veya görevden alır;

- (16) Kosova Yargı Kurulunun önerisiyle, Kosova Cumhuriyeti yargıçlarını atar ve görevden alır;
- (17) Kosova Savcılık Kurulunun önerisiyle, Kosova Cumhuriyeti Devlet Başsavcısını atar ve görevinden alır;
- (18) Kosova Savcılık Kurulunun önerisiyle, Kosova Cumhuriyeti savcılarını atar ve görevden alır;
- (19) Meclisin önerisiyle, Anayasa Mahkemesi yargıçlarını atar;
- (20) Başbakanın önerisinden sonra Kosova Güvenlik Güçleri Komutanını atar;
- (21) Başbakanla işbirliği içerisinde, Kosova Haber Alma Teşkilatı Müdürü, Müdür Yardımcısı ve Genel Müfettişini atar;
- (22) Başbakanla istişare ederek Olağanüstü Hal ilanına karar verir;
- (23) Kosova Güvenlik Kurulunun toplanmasını talep edebilir ve Olağanüstü Halde kurula başkanlık eder;
- (24) Başbakanla yaptığı istişare doğrultusunda, Kosova Cumhuriyeti diplomatik ve konsolosluk misyonlarının kurulmasına karar verir;
- (25) Hükümetin önerisiyle, Kosova Cumhuriyeti diplomatik misyon şeflerini atar ve görevden alır;
- (26) Merkez Seçim Komisyonu Başkanını atar;
- (27) Yönetim Müdürü olarak görev yapacak olan Kosova Cumhuriyeti Merkez Bankası Başkanını ve Banka Yönetim Kurulu üyelerini atar;
- (28) Yasalara uygun şekilde madalya, takdirname ve ödüller verir;
- (29) Yasalara uygun şekilde bireysel af ilan eder;
- (30) Yılda en az bir defa, kendi çalışmalarıyla ilgili Kosova Meclisine hitap eder.

Madde 85 [Cumhurbaşkanlığı Seçimi Yeterliliği]

Otuz beş (35) yaşını tamamlayan her Kosova Cumhuriyeti vatandaşı, Kosova Cumhurbaşkanlığına seçilebilir.

Madde 86 [Cumhurbaşkanı Seçimi]

1. Kosova Cumhurbaşkanı, gizli oylamayla Meclis tarafından seçilir.

2. Kosova Cumhurbaşkanı seçimi, mevcut Cumhurbaşkanıın görev süresi dolamsından en geç otuz (30) gün önce yapılmalıdır.
3. Kosova Meclisi Milletvekillerinden en az otuzundan (30) imza sağlayan her Kosova Cumhuriyeti vatandaşı, Kosova Cumhurbaşkanlığına aday olabilir. Meclis üyeleri, yalnız bir Kosova Cumhurbaşkanı adayını için imza verebilirler.
4. Cumhurbaşkanı seçimi, Meclis üye tam sayısının üçte ikisinin (2/3) oyuyla yapılır.
5. Eğer ilk iki seçim turunda adaylardan hiçbiri üçte ikilik (2/3) oy çoğunluğunu sağlayamazsa, ikinci turda en yüksek oyu alan iki adayın yarıştığı üçüncü tur yapılır ve mevcut ve oy kullanabilen üye oylarının çoğunu alan aday, Kosova Cumhurbaşkanı seçilir.
6. Eğer üçüncü turun sonunda adaylardan hiçbiri Kosova Cumhurbaşkanlığına seçilemezse, meclis feshedilir ve kırk beş gün içerisinde yapılması gereken erken seçimler ilan edilir.

Madde 87 [Görev Süresi ve Yemin Töreni]

1. Kosova Cumhurbaşkanıın görevi, Kosova Meclisinde yemin ettikten sonra başlar. Yemin metni, yasayla düzenlenir.
2. Cumhurbaşkanıın görev süresi beş (5) yıldır.
3. Cumhurbaşkanıın birinci dönem süresi tamamlandıktan sonra, yalnız bir dönem daha seçilebilir.

Madde 88 [Bağdaşmazlık]

1. Cumhurbaşkanı, başka bir kamu görevinde bulunamaz.
2. Seçildikten sonra Cumhurbaşkanı, siyasi partilerde hiçbir görev yürütemez.

Madde 89 [Dokunulmazlık]

Kosova Cumhurbaşkanıın, kendi görev alanıyla ilgili fiil ve kararlardan dolayı hukuki kovuşturma, suç duyurusunda bulunma veya görevinden alınma konusunda dokunulmazlığı vardır.

Madde 90 [Cumhurbaşkanının Geçici Yetersizliği]

1. Cumhurbaşkanı geçici olarak sorumluluklarını yerine getiremeyecek durumda olduğunda, yetkilerini Kosova Cumhurbaşkanlığını vekâleten yürütecek Kosova Cumhuriyeti Meclis Başkanına kendi rızasıyla devredebilir. Sorumlulukların devredilmesi kararı, devir

gerekçelerini ve biliniyorsa devir süresi ile ilgili bilgileri içermelidir. Kosova Cumhurbaşkanı sorumlulukları yeniden üstlenebilir duruma geldiğinde görevinin başına geçer ve aynı anda Meclis Başkanının vekâlet görevi son bulur.

2. Rıza sağlanıp sorumluluklar devredilmediyse Kosova Cumhuriyeti Meclisi, hekim heyetiyle danıştıktan sonra, üye tam sayısı üçte ikisinin (2/3) oyuyla Cumhurbaşkanının geçici yetersizliğine karar verilir. Kosova Meclisi Başkanı, göreve yeniden başlayabilir hale gelmesine kadar, Cumhurbaşkanına vekâlet eder.
3. Kosova Cumhurbaşkanlığı vekâlet görevi altı (6) aydan uzun bir sürede yapılamaz.

Madde 91 [Cumhurbaşkanının Görevden Alınması]

1. Kosova Cumhurbaşkanı ağır bir suçtan yargılanırsa veya ağır bir hastalıktan sorumluluklarını yerine getiremeyecek durumda olursa ya da Anayasa Mahkemesi, Cumhurbaşkanının ağır anayasa ihlali işlediğine karar verirse Meclis tarafından görevden alınabilir.
2. Kosova Cumhurbaşkanının görevden alınma süreci, Meclis üyelerinin üçte biri (1/3) tarafından imzalanacak ve görevden alınma gerekçelerinin açıklamalarını içeren toplu dilekçe ile başlatılabilir. Toplu dilekçede ağır hastalık durumu öne sürülmesi halinde Meclis, Cumhurbaşkanının sağlık durumuyla ilgili bir hekim heyetinin görüşüne başvurur. Şayet toplu dilekçede ağır Anayasa ihlali öne sürüldüyse, dilekçe hemen Anayasa Mahkemesine gönderilmeli, Mahkeme dilekçeyi aldığı andan yedi (7) gün içerisinde görüşüp karara bağlamalıdır.
3. Cumhurbaşkanı ağır bir suçtan dolayı ceza aldığı anda veya bu maddeye göre Meclis, ağır hastalıktan dolayı Cumhurbaşkanını sorumluluklarını yerine getiremeyeceğini tespit ettiğinde ya da Anayasa Mahkemesi, Cumhurbaşkanının ağır Anayasa ihlali işlediğini tespit ettiğinde, üye tam sayısı üçte ikisinin (2/3) oyuyla Meclis, Cumhurbaşkanını görevden alabilir.

Kısım VI Kosova Cumhuriyeti Hükümeti

Madde 92 [Genel Esaslar]

1. Kosova Hükümeti Başbakan, Başbakan yardımcıları ve bakanlardan oluşur.
2. Kosova Hükümeti, Anayasa ve yasalara uygun şekilde yürütme görevini yerine getirir.
3. Hükümet, Meclis tarafından onaylanan yasa ve diğer kararları uygular ve Anayasayla yasalarla belirlenen diğer faaliyetleri yerine getirir.
4. Hükümet, bu Anayasa ve yasalara uygun kararlar alır, yasa tasarıları ve mevcut yasayla diğer yasa hükmünde kararlar hakkında değişiklik önermeleri verir ve kendisi tarafından önerilmeyen yasa tasarıları hakkında görüş bildirebilir.

Madde 93 [Hükümetin Yetkileri]

Hükümet şu yetkilere sahiptir:

- (1) Ülke iç ve dış politikasını önerir ve uygular;
- (2) Ülkenin ekonomik kalkınmasına olanak sağlar;
- (3) Meclise yasa tasarıları ve diğer kararları önerir;
- (4) Yasaların uygulanması için kararlar ve yasal hükümler çıkartır;
- (5) Kosova Cumhuriyeti Bütçesini önerir;
- (6) Yönetim organlarının çalışmasını yönlendirir ve denetler;
- (7) Kamu hizmetleri faaliyetlerine ve onların gelişmesine rehberlik eder;
- (8) Kosova diplomatik misyon şeflerinin atanması ve görevden alınması için Kosova Cumhurbaşkanı'na teklif sunar.
- (9) Anayasa değişikliği önermesi verir;
- (10) Anayasal konuları Anayasa Mahkemesine gönderebilir;
- (11) Diğer merkezi veya yerel organlara verilmemiş yürütme işleri yapar.

Madde 94 [Başbakanın Yetkileri]

Başbakanın şu yetkileri vardır:

- (1) Hükümeti temsi eder ve yönetir;
- (2) Tüm bakanlıkların hükümet politikalarına uygun davranmalarını sağlar;
- (3) Yasaların ve Hükümetin belirlediği politikaların uygulanmasını sağlar;
- (4) Meclisin onayını almaksızın Hükümet üyelerini değiştirir;
- (5) Kosova Güvenlik Kuruluna başkanlık eder;
- (6) Kosova Polisi Genel Müdürünü atar;
- (7) Haber alma meseleleri hakkında Cumhurbaşkanıyla istişare eder;
- (8) Cumhurbaşkanıyla birlikte Kosova Haber Alma Teşkilatı Müdürünü, Müdür Yardımcısını ve Genel Müfettişini atar;
- (9) Ülke dış politikasının uygulanması için Cumhurbaşkanıyla istişare eder;
- (10) Anayasa ve yasalarla öngörüle diğer işleri yapar.

Madde 95 [Hükümetin Seçilmesi]

1. Seçimlerden sonra Kosova Cumhurbaşkanı, hükümet kurmak için gerekli Meclis çoğunluğu sağlayan siyasi parti veya koalisyon ile istişare ederek Meclise Başbakan adayını önerir.
2. Hükümeti kurmakla görevlendirilen Başbakan adayı, en geç on beş (15) gün içerisinde Meclise hükümette yer alacakları sunar ve Meclis tarafından onaylanmasını talep eder.
3. Hükümet, Kosova Meclisi üye tam sayısı oy çoğunluğunu sağlarsa, seçilmiş sayılır.
4. Önerilen Kabine gerekli oy çoğunluğunu sağlayamazsa Kosova Cumhurbaşkanı on (10) gün içerisinde, aynı prosedürle başka bir adayı hükümeti kurmakla görevlendirir. İkinci seferde de hükümet seçilmezse Kosova Cumhurbaşkanı, ilan gününden kırk (40) gün içerisinde yapılacak olan seçimleri ilan eder.
5. Eğer Başbakan istifa eder veya başka nedenle makamı boşalırsa, Kosova Cumhurbaşkanı, Mecliste çoğunluğa sahip siyasi parti veya koalisyon ile istişare ederek, Hükümeti kurmak üzere yeni adayı görevlendirir.
6. Kabine üyeleri seçildikten sonra, Mecliste yemin ederler. Yemin metni yasayla düzenlenir.

Madde 96 [Bakanlıklar ve Toplulukların Temsili]

1. Bakanlıklar ve diğer yürütme organları, ihtiyaca bağlı olarak Hükümet yetkileri çerçevesinde işlevlerini yerine getirmek üzere kurulurlar.
2. Kabine üye sayısı kendi içtüzüğüyle belirlenir.
3. Kabinede Sırp topluluğuna en az bir (1) Bakanlık ve Kosova'da çoğunluk olmayan diğer topluluklara bir (1) Bakanlık verilecektir. Kabinede on ikiden çok bakan bulunursa Hükümette, Kosova'da çoğunluk olmayan toplulukları temsilen üçüncü bir bakanı olacaktır.
4. Kabinede Kosova Sırp topluluğuna mensup en az iki (2) bakan yardımcısı ve Kosova'da çoğunluk olmayan topluluklardan iki (2) bakan yardımcısı yer alacaktır. Kabinede on ikiden çok bakan bulunursa Hükümette, Sırp topluluğunu temsil eden üçüncü bir bakan yardımcısı ve Kosova'da çoğunluk olmayan diğer toplulukları temsil eden bir bakan yardımcısı daha olacaktır.
5. Söz konusu bakan ve bakan yardımcılarının seçilmesi, Kosova'da çoğunluk olmayan toplulukları temsil eden siyasi partiler, koalisyonlar veya gruplara danışılarak kararlaştırılır. Bakanlık ve bakan yardımcılığına getirilecek bu adayları Meclis üyeleri dışından belirlenirse, Mecliste bu toplulukları temsil ettiklerini beyan etmiş olan siyasi parti, koalisyon, yurttaş hareketi ve bağımsız adayların çoğunluğunun resmen onaylaması talep edilir.
6. Kabineye Başbakan, başbakan yardımcıları ve bakanlar, Kosova Meclisi Milletvekillerinden veya meclis üyesi olmayıp ehil kişilerden seçilebilir.
7. Kabin üyelerinin işlevleriyle ilgili bağdaşmazlık yasayla düzenlenir.

Madde 97 [Sorumluluklar]

1. Hükümet, Meclise karşı sorumludur.
2. Başbakan, başbakan yardımcıları ve bakanlar, Hükümetin aldığı kararlardan ve sorumluluk alanlarıyla ilgili aldıkları bireysel kararlardan sorumludurlar.

Madde 98 [Dokunulmazlık]

Kosova Hükümeti üyelerinin, Kabin üyesi olarak kendi görev alanıyla ilgili fiil ve kararlardan dolayı hukuki kovuşturma, suç duyurusu veya görevden alınma konusunda dokunulmazlığı vardır.

Madde 99 [Prosedürler]

Hükümetin çalışma şekli ve karar prosedürleri yasa ve yönetmelikle belirlenir.

Madde 100 [Güven Oylaması Önergesi]

1. Hükümete karşı güvensizlik oylaması önergesi, Meclis üye tam sayısı üçte birinin (1/3) önerisiyle verilebilir.
2. Hükümet için güvenoyunu Başbakan talep edebilir.
3. Hükümete güvensizlik oylaması önergesi, verildiği tarihten en erken iki (2), en geç beş (5) gün sonra Meclis gündemine konur.
4. Kosova Meclisi üye çoğunluğunun lehte oy kullanmaları durumunda, güvensizlik oyu önergesi kabul edilmiş sayılır.
5. Eğer güvensizlik oylaması önergesi başarısız olursa, ikinci bir önerge, izleyen doksan (90) içerisinde verilemez.
6. Eğer güvensizlik oyu önergesi Hükümetin tamamı için oylanırsa, Hükümet görevden alınmış sayılır.

Madde 101 [Kamu Görevi]

1. Uluslararası olarak kabul edilen cinsel eşitlik ilkelerini dikkate alarak, kamu görevi Kosova halkının çeşitliliğini yansıtacaktır.
2. Kamu göreviyle ilgili bir Bağımsız Denetleme Kurulu, kamu görevini düzenleyen ve Kosova halkı çeşitliliğini yansıtan kural ve ilkelere uyulmasını güvenceye bağlar.

Kısım VII

Yargı Sistemi

Madde 102 [Yargı Sistemi Genel Esasları]

1. Kosova Cumhuriyetinde yargı yetkisi mahkemelerce uygulanır.
2. Yargı yetkisi tek, bağımsız, doğru, siyasetten ayrı ve tarafsız olup, mahkemelere eşit erişimi sağlar.
3. Mahkemeler Anayasa ve yasalara göre yargılama yaparlar.
4. Yargıçlar, görevlerini yaparken bağımsız ve tarafsız olmalıdırlar.
5. Yasalarla başka türlü belirlenmedikçe, mahkeme kararına itiraz hakkı güvenceye bağlanmıştır. Olağanüstü hukuk araçlarının kullanılması hakkı yasalarla düzenlenir. Yasalarla bir davanın doğrudan Yüksek Mahkemeye gönderilmesine izin verilebilir. Böyle davalar için itiraz hakkı yoktur.

Madde 103 [Mahkemelerin Örgütlenmesi ve Yargı Hakkı]

1. Yüksek Mahkeme ve diğer mahkemelerin örgütlenmesi, işleyişi ve yargı hakkı yasayla düzenlenir.
2. Kosova Yüksek Mahkemesi en yüce yargı otoritesidir.
3. Üç (3) yargıçtan az olmamak koşulu ile Yüksek Mahkeme yargıçlarının en az yüzde on beşi (% 15), Kosova'da çoğunluk olmayan topluluk mensubu olmalıdır.
4. Yüksek Mahkeme Başkanını, Kosova Yargı Kurulunun, Yüksek Mahkeme Yargıçlarından ilgili adayın Başkanlık görevine atanması veya görevden alınması önerisi doğrultusunda, Kosova Cumhurbaşkanı atar veya görevden alır. Yüksek Mahkeme Başkanının görev süresi yedi yıldır ve tekrar atanamaz.
5. Tüm diğer mahkeme başkanları, yasanın belirlediği şekilde atanır.
6. Temyiz yargı hakkı ile kurulmuş tüm diğer mahkeme yargıçlarının, ikiden (2) az olmamak koşulu ile en az yüzde on beşi (% 15), Kosova'da çoğunluk olmayan topluluk mensubu olmalıdır.
7. Gerekli olduğu zaman uzman mahkemeler yasayla kurulabilir, fakat olağanüstü mahkemeler hiçbir şekilde kurulamazlar.

Madde 104 [Yargıçların Atanması ve Görevden Alınması]

1. Yargıçları, Kosova Yargı Kurulunun önerileri doğrultusunda Kosova Cumhurbaşkanı atar, yeniden görevlendirir ve görevden alır.
2. Yargının yapısı, uluslararası olarak kabul edilen cinsel eşitlik ilkelerini dikkate alarak, Kosova halkının çeşitliliğini yansıtır.
3. Mahkemelerin yapısı, ilgili mahkemenin yargı yetkisi bölgesinin etnik yapısını yansıtır. Kosova Yargı Kurulu atanma veya yeniden atama ile ilgili önerisini sunmadan önce, ilgili mahkeme ile istişare eder.
4. Yargıçlar, ağır suç işlemleri veya görevini ağır şekilde ihlal etmeleri durumunda görevden alınabilirler.
5. Yargıçlar, görevden alınma kararı ile ilgili, doğrudan Kosova Yüksek Mahkemesine itirazda bulunabilirler.
6. Yargıçlar, yasalarla başka türlü öngörülmedikçe, yargının daha etkin işleyişi veya disiplin cezalarından dolayı, kendi iradesi dışında nakledilemezler.

Madde 105 [Görev Süresi ve Yeniden Atanma]

1. Yargıçların başlangıç görev süresi üç yıldır. Yeniden atanması durumunda, yasalara uygun şekilde görevden alınmadıkça, yasayla belirtildiği şekilde görev süresi emekliliğe kadar devam edecektir.
2. Bir yargıcın yeniden atanması kriter ve prosedürleri Kosova Yargı Kurulu tarafından belirlenir ve yargıçların görevden alınması için kullanılan kriterlerden kademeli olarak farklı olabilirler.

Madde 106 [Bağdaşmazlık]

1. Yargıç, devlet kurumlarında yargı görevi dışında başka bir görevde bulunamaz, siyasi etkinliklere katılamaz veya yaslarla yasaklanmış başka etkinliklere katılamaz.
2. Yargıçların, sahip oldukları bağımsızlık ve tarafsızlık rolü ilkeleri ile bağdaşmayan herhangi bir sorumluluk üstlenmeleri veya görev yürütmelerine izin verilmez.

Madde 107 [Dokunulmazlık]

1. Yargıçlar ve jüri üyelerinin, kendi görev ve sorumluluk alanlarıyla ilgili aldıkları karar, yaptıkları oylama, beyan ettikleri düşünce ve diğer fiillerle ilgili haklarında yasal kovuşturma başlatma, suç duyurusunda bulunma ve görevden alınmaya karşı dokunulmazlıkları vardır.

2. Yargıçlar ve jüri üyeleri, yasaları kasten ihlal ettiklerinde dokunulmazlıkları yoktur ve görevden alınabilirler.
3. Bir (1) yargıç suçlandığında veya tutuklandığında, gecikmeden Kosova Yargı Kurulu bilgilendirilmelidir.

Madde 108 [Kosova Yargı Kurulu]

1. Kosova Yargı Kurulu yargı sisteminin bağımsızlığını ve tarafsızlığını sağlar.
2. Kosova Yargı Kurulu işlevini yerine getirmede tamamen bağımsız bir kurumdur. Kosova Yargı Kurulu, Kosova'daki mahkemelerin bağımsız, profesyonel ve tarafsız olmalarını sağlar ve cinsiyet eşitliği ilkelerini gözeterek Kosova Cumhuriyetinin çok etnikli yapısını tamamen yansıtır. Konsey, yasalarla belirlendiği şekilde, temsilde geri kalmış topluluk üyelerine öncelik tanıyacaktır.
3. Kosova Yargı Kurulu mahkemelerdeki görevlere atanmak ve yeniden atanmak üzere adayları toplamak ve önermekle sorumludur. Kosova Yargı Kurulu aynı şekilde yargıçların nakli ve disiplin kurallarından da sorumludur.
4. Yargıç atamalarının önerilmesi, adayların liyakatlerine göre açık önerme usulüyle yapılmalı ve cinsiyet eşitliği ilkelerini gözeterek ilgili mahkemenin yargı yetki bölgesinin etnik yapısını yansıtır. Tüm adayların, yasalarla öngörölmüş kriterleri yerine getirmeleri gerekir.
5. Kosova Yargı Kurulu, yargı teftiş, yargı yönetimi, mahkemelere yönelik yasalara uygun kuralları belirleme, mahkeme yöneticilerini işe alma ve denetleme, yargı bütçesini hazırlama ve denetleme, her yargı bölgesi için gerekli yargıç sayısını belirleme ve yeni mahkemelerin kurulmasını tavsiye etmekle yükümlüdür. Yeni mahkemelerin kurulması yasalarla gerçekleşir.
6. Kosova Yargı Kurulu, mesleki yeterliliğe ve deneyime sahip on üç (13) üyeden oluşur. Üyeler beş yıllık bir süre için atanır ve şu şekilde seçilir:
 - (1) Adaylardan beşi (5) yargı üyelerinden seçilmiş yurttaşlar olacaktır;
 - (2) Adaylardan dördünü (4), genel dağılım sırasında kazandıkları yerleri muhafaza edenlerden, Meclis üyeleri seçer. Dört (4) adaydan en az ikisi (2) yargıç, biri (1) de Kosova Barosu üyesi olmalıdır;
 - (3) Adaylardan ikisini (2), Kosova'daki Sırp topluluğuna ayrılmış ve güvenceye bağlanmış sandalyelere sahip olan Meclis üyeleri seçer. İki adaydan en azından biri yargıç olmalıdır;
 - (4) Adaylardan ikisini (2), Kosova'da çoğunluk olmayan diğer topluluklara ayrılmış ve güvenceye bağlanmış sandalyelere sahip olan Meclis üyeleri seçer. İki adaydan en azından biri yargıç olmalıdır;

(5) Yargı Kurulu üyelik bağdaşmazlığı yasalarla düzenlenir.

7. Kosova Yargı Kurulu kendi üyelerinden, üç yıllığına kurul başkanı ve kurul başkan yardımcısını seçer. Bu görevlere seçilmiş olma, hiçbir şekilde Kurul Üyeliği görev süresini uzatmaz.
8. Kosova Yargı Kurulu Başkanı Kosova Meclisine, yılda en azından bir defa Yargı Sistemi ile ilgili seslenir.
9. Kosova'da çoğunluk olmayan topluluklar için ayrılmış yargı görevlerine adaylar, Mecliste Kosova'da çoğunluk olmayan topluluklara ayrılmış ve güvenceye bağlanmış yerlere sahip Milletvekillerinin seçtiği Kurul üyeleri tarafından atanmaya önerilebilir. Söz konusu Kurul üyeleri gurubu, Kurulun bir birini izleyen iki oturumun sonunda ilgili yargı görevine adayını önermezlerse, o zaman Kurulun herhangi bir üyesi söz konusu yargı görevine aday önerme hakkına sahiptir.
10. Kosova'da Sırp topluluğunun nüfus çoğunluğunu oluşturduğu bir veya daha fazla belediyeyi kapsayan yargı yetkisi bölgeleri temel mahkemelerindeki yargı görevlerine, Mecliste, Kosova Cumhuriyeti Sırp topluluğuna ayrılmış ve güvenceye bağlanmış yerlere sahip üyelerin birlikte ve oybirliği ile seçecekleri Kuruldan sadece ikişer (2) üye, atanmalar için önerilebilir. Bu iki üye Kosova Yargı Kurulunun birbirini izleyen iki oturumu süresince ilgili yargı görevine adaylarını önermezse, o zaman Kosova Yargı Kurulunun herhangi bir üyesi söz konusu yargı görevine aday önerme hakkına sahiptir.

Madde 109 [Devlet Savcılığı]

1. Devlet Savcılığı bağımsız, otoriteye sahip ve yasayla düzenlendiği şekilde ceza gerektiren suçla veya diğer fiillerle suçlanan kişilerin yasal kovuşturmalarını yürütmekle sorumlu kurumdur.
2. Devlet Savcılığı tarafız kurum olup, Anayasa ve yasalara göre çalışır.
3. Devlet Savcılığı örgütlenmesi, yetkileri ve görevleri yasayla düzenlenir.
4. Devlet Savcılığı, Kosova Cumhuriyetinin çok etnikli yapısını yansıtacak ve cinsiyet eşitliği ilkelerine saygı gösterecektir.
5. Savcının başlangıç görev süresi beş yıldır. Yeniden atanma durumunda görev süresi, yaşlara uygun şekilde görevden alınmadıkça, yasalarla belirlendiği şekilde emekliliğe kadar daimi olacaktır.
6. Savcılar, işlediği ağır suçtan yargılandığında veya görevini ağır ihlalden dolayı görevinden alınabilir.

7. Devlet Başsavcısı, Kosova Savcılık Kurulunun önerisine dayanarak Kosova Cumhurbaşkanı tarafından atanır ve görevinden alınır. Devlet Başsavcısının görev süresi yedi yıldır ve tekrar atanamaz.

Madde 110 [Kosova Savcılık Kurulu]

1. Kosova Savcılık Kurulu, işlevini yasalara uygun şekilde yapmada, tamamen bağımsız bir kurumdur. Kosova Savcılık Kurulu, Kosova'daki herkes için adalete eşit erişim sağlar. Kosova Savcılık Kurulu Devlet Savcısının bağımsız, profesyonel ve bağımsız olmasını sağlar ve Kosova'nın çok etnikli yapısını ve cinsiyet eşitliği ilkelerini yansıtır.
2. Kosova Savcılık Kurulu, yasalarla düzenlendiği şekilde savcılarını toplar, önerir, terfi ettirir, nakleder, eğitir. Kurul, yasalarla belirlendiği şekilde temsilde yetersiz kalmış topluluk üyelerine öncelik tanıyacaktır. Tüm adayların, yasalarla belirlenen kriterleri yerine getirmeleri gerekir.
3. Savcı atamalarının önerilmesi, adayların liyakatlerine göre açık önerme usulüyle yapılmalı ve cinsiyet eşitliği ilkelerini gözeterek ilgili yargı yetki bölgesinin etnik yapısını yansıtır.
4. Kosova Savcılık Konseyinin oluşumu ve atama, görevden alma, görev süresi, yapısı ve muhakeme usulü yasayla düzenlenir.

Madde 111 [Avukatlık]

1. Avukatlık bağımsız bir meslektir ve yasalarla düzenlendiği şekilde hizmetler sunar.
2. Avukatlık görevini yapma yetkisini elde etme ve bu yetkinin geri alınması şekli yasalarla düzenlenir.

Kısım VIII Anayasa Mahkemesi

Madde 112 [Genel Esaslar]

1. Anayasa Mahkemesi, Kosova Cumhuriyetinde Anayasa ve yasaların Anayasa uygunluğunu yorumlanmasını yapan nihai otoritedir.
2. Anayasa Mahkemesi sorumluluklarını yerine getirmede tamamen bağımsızdır.

Madde 113 [Yargı Yetkisi ve Yetkili Makamlar]

1. Anayasa Mahkemesi, yasal şekilde sadece yetkili makamlarca açılmış davalar hakkında karar verir.
2. Kosova Meclisi, Kosova Cumhurbaşkanı, Hükümet ve Halk Avukatı yetkili makamlar olup aşağıdaki davaları açabilir:
 - (1) Yasalar, Cumhurbaşkanı ve Başbakanın kararları ve Hükümet kararlarının Anayasaya uygunluğu ile ilgili konular;
 - (2) Belediye Yönetmeliğinin Anayasayla uygunluğu.
3. Kosova Meclisi, Kosova Cumhurbaşkanı ve Hükümet aşağıdaki davaları açmaya yetkilidir:
 - (1) Kosova Meclisi, Kosova Cumhurbaşkanı ve Kosova Hükümeti arasında anayasal yetki çatışması;
 - (2) Önerilen halkoylamasının anayasal uygunluğu;
 - (3) Olağanüstü Hal ilanı ve Olağanüstü Hal süresince atılan adımların anayasal uygunluğu;
 - (4) Bu Anayasa hakkında verilen değişiklik önergelerinin, bu Anayasaya göre onaylanan bağlayıcı uluslararası anlaşmalara uygunluğu ve izlenen prosedürlerin anayasallığının gözden geçirilmesi;
 - (5) Meclis seçimleri süresince Anayasanın ihlali durumu.
4. Belediyeler, ilgili yasa veya karardan zarar görmeleri durumunda, belediye yetkilerine zarar veren veya gelirlerini azaltan yasa veya Hükümet kararlarının anayasallığına tartışma yetkisine sahiptir.

5. Kosova Meclisinin on (10) veya daha fazla üyesi, onaylandığı günden itibaren sekiz (8) gün içerisinde Kosova Meclisinde onaylanan her türlü yasa veya karara, içerik veya usul açısından itiraz edebilirler.
6. Kosova Cumhurbaşkanı'nın ciddi yasa ihlali işlemesi durumunda, Kosova Meclisinin otuz (30) veya daha fazla üyesi, hakkında dava açma yetkisine sahiptirler.
7. Yasalarla belirlenen tüm yasal yollar tükendikten sonra bireyler, kamu otoriteleri tarafından kendi bireysel hak ve özgürlükler ihlal edildiğinde dava açma haklarına sahiptirler.
8. Mahkemeler, yargı süreci süresince görülen herhangi bir davada başvuru bir yasanın Anayasayla uyumsuzluğu gündeme geldiğinde ve itiraz edilen yasanın Anayasal uyumsuzluğu konusunda mahkeme emin olmadığı zaman ve ilgili mahkemenin kararı söz konusu yasanın Anayasal uygunluğuna bağlı ise, davayı Anayasa Mahkemesine gönderme hakkına sahiptirler.
9. Kosova Meclisi Başkanı, verilen anayasal değişiklik önerilerinin Mecliste onaylanmasından önce, bu Anayasanın II. Kısmında güvenceye bağlanmış hak ve özgürlükleri kısıtlamadığını belirlemek amacıyla önergeye başvurmalıdır.
10. Ek yasama yetkisi yasalarla düzenlenir.

Madde 114 [Anayasa Mahkemesi Oluşumu ve Görev Süresi]

1. Anayasa Mahkemesi, en az on yıl (10) mesleki deneyimi olan saygın hukukçu ve yüksek ahlaki değerlere sahip dokuz (9) yargıçtan oluşur. Diğer yeterlikler yasayla düzenlenir. Cinsiyet eşitliği ilkelerine uyulacaktır.
2. Yargıçlar, Meclisin önerisiyle, uzatma imkânı olmayan dokuz (9) yıl süreli göreve, Kosova Cumhurbaşkanı tarafından atanırlar.
3. Yedi (7) yargıcın önerilmesi için gerekli olan karar, mevcut ve oy kullanabilen Meclis üyelerinin üçte ikisinin (2/3) oyuna bağlıdır. Geri kalan diğer iki (2) yargıcın önerilmesi kararı ise, Kosova'da çoğunluk olmayan topluluklara ayrılmış ve güvenceye bağlanmış yerlere sahip üye çoğunluğunun onayı sağlandıktan sonra, mevcut ve oy kullanabilen Meclis üyelerinin oy çoğunluğuyla alınır.
4. Normal görev süresi dolmadan yargıcın görevi biterse, yeni yargıç bu maddede öngörüldüğü şekilde, uzatma imkânı olmadan tam bir görev süresi için seçilir.
5. Anayasa Mahkemesi Başkanı ve Başkan yardımcısının seçimi, Anayasa Mahkemesi yargıçları tarafından gizli oylama ile üç yıllığına seçilir. Bu görevlere seçilme, yargıcın görev süresini uzatmaz.

Madde 115 [Anayasa Mahkemesinin Örgütlenmesi]

1. Anayasa Mahkemesi kendi iç örgütlenmesini, içtüzüğünü, karar alma süreçlerini ve diğer örgütlenme konularını, yasalara uygun şekilde kendisi belirler.
2. Anayasa Mahkemesi yıllık rapor yayımlar.

Madde 116 [Kararların Yasal Etkisi]

1. Anayasa Mahkemesi kararları, Kosova yargı kurumları, tüm bireyler ve kurumlar için bağlayıcı niteliktedir.
2. Tartışmalı fiil veya yasanın uygulanmasının tamiri olmayan zararlara neden olacağı düşünülürse, Anayasa Mahkemesinde süreç tamamlanmadan, Mahkeme tarafından karar alınıncaya kadar söz konusu fiil veya yasayı geçici olarak askıya alabilir.
3. Anayasa Mahkemesinin kararıyla başka türlü belirlenmedikçe, yasa, karar veya fiilin yürürlükten kaldırılması, Mahkeme kararı ilan edildiği günde yürürlüğe girer.
4. Anayasa Mahkemesi Kararları Resmi Gazetede ilan edilir.

Madde 117 [Dokunulmazlık]

Anayasa Mahkemesi yargıçlarının kendi görev ve sorumluluk alanlarıyla ilgili aldıkları karar, yaptıkları oylama, beyan ettikleri düşünce ve diğer fiillerle ilgili haklarında yasal kovuşturma başlatma, suç duyurusunda bulunma ve görevden alınmaya karşı dokunulmazlıkları vardır.

Madde 118 [Görevden Alma]

Anayasa Mahkemesi yargıçları, işledikleri ağır suçlardan ve görevini yerine getirmemekten dolayı, Anayasa Mahkemesi yargıçları üçte ikisinin (2/3) önerisiyle, Kosova Cumhurbaşkanı tarafından görevden alınır.

Kısım IX Ekonomik İlişkiler

Madde 119 [Genel Esaslar]

1. Kosova Cumhuriyeti, piyasa ekonomisi, ticari faaliyet özgürlüğü ve kamu ile özel mülkiyet güvenliği lehinde olan yasal ortamı sağlar.
2. Kosova Cumhuriyeti, yerli ve yabancı tüm yatırımcı ve işletmeler için eşit yasal haklar sağlar.
3. Açıkça yasalarla izin verilmedikçe, yerleşerek veya yetkin konumu kötüye kullanarak ya da rekabeti sınırlayan uygulamalarla serbest rekabeti sınırlamak yasaktır.
4. Kosova Cumhuriyeti, kalıcı ekonomik gelişimi teşvik ederek tüm yurttaşların refahına destek verir.
5. Piyasa, kamu çıkarlarını kendi kendine yeterli ölçüde koruyamadığı zaman Kosova Cumhuriyeti, piyasa düzenleme organlarını kuracaktır.
6. Yabancı yatırımcıların, yasalara uygun şekilde kâr ve yatırdıkları sermayeyi yurtdışına serbest çıkartmaları güvenceye bağlanmıştır.
7. Tüketicilerin yasalara uygun şekilde korunması güvenceye bağlanmıştır.
8. Herkes, yasalarla öngörölmüş tüm vergi ve diğer katkıları ödemekle görevlidir.
9. Kosova Cumhuriyeti, şirketlerin uzun vadeli değerini en yükseğe çıkartmak amacıyla, kamusal çıkarlara uygun şekilde kontrol ettiği her şirket üzerinde mülkiyet hakkını uygular.
10. Doğru tazmin şeklini belirlemesi gereken yasaya uygun şekilde, bu şirketlere, zorunlu kamu hizmetleri vergileri konabilir.

Madde 120 [Kamu Maliyesi]

1. Kamu harcamaları ve kamu gelirlerinin toplanması, hesap verme, etkililik, yararlılık ve şeffaflık ilkelerine dayanmalıdır.
2. Hükümetin her seviyesinde mali politikaların yönetimi, düşük enflasyon ve kalıcı ekonomik gelişme koşullarına ve istihdam yaratmaya uygun olmalı.
3. Kamu borçları yasayla düzenlenmeli ve ekonomik istikrar ile mali dayanıklılığa uygun olmalıdır.

Madde 121 [Mülkiyet]

1. Mülkiyet türleri yasayla düzenlenir.
2. Yabancı gerçek kişiler ve yabancı kuruluşlar taşınmaz mallarla ilgili, yasalarla veya uluslararası anlaşmalarla belirlenebilen makul koşullarda hak sağlayabilirler.
3. Yabancı gerçek kişiler ve yabancı kuruluşlar, doğal kaynaklar ve kamu mülkiyetli altyapı kaynaklarından yasalarla belirlenmiş makul koşullar altında, imtiyaz, yararlanma ve/veya değerlendirme hakkı sağlayabilirler.

Madde 122 [Doğal Zenginlik ve Kaynakların Kullanımı]

1. Kosova Cumhuriyeti Halkı, yaşlara uygun makul koşullar altında Kosova Cumhuriyetinin doğal kaynaklarına sahip olabilir, ancak uluslararası anlaşmalarla ortaya çıkan sorumlulukları ihlal edemezler.
2. Yasayla Kosova Cumhuriyeti için yararlı oldukları belirlenen sular, hava sahası, maden zenginlikleri ve diğer zenginlikler ve de arazi, ormanlar, bitki örtüsü ve hayvan âlemi, doğanın diğer kısımları gibi doğal zenginlikler, taşınmazlar ve diğer kültürel, tarihi, ekonomik ve ekolojik zenginlikler, yaşlara uygun özel korumaya sahiptirler.
3. Mülk sahiplerinin haklar ve Kosova Cumhuriyeti için ayrı öneme sahip zenginliklerden yararlanma haklarının kısıtlanması ve bunun gibi kısıtlamaların tazmini yasayla düzenlenir.

Kısım X Yerel Yönetim ve Bölgesel Düzenleme

Madde 123 [Genel Esaslar]

1. Yerel özyönetim hakkı yasayla düzenlenir ve güvenceye bağlanır.
2. Yerel özyönetim, eşit, özgür ve doğrudan ve de gizli oylamayla yapılan genel seçimlerde seçilen temsil edici organlar tarafından uygulanır.
3. Yerel özyönetim organlarının etkinliği, Kosova Cumhuriyeti Anayasası ve yasaları esasına dayanır ve imzalayan ülke tarafından istendiği ölçüde Avrupa Yerel Özyönetim Anlaşmasını uygular. Kosova Cumhuriyeti Avrupa Yerel Özyönetim Anlaşmasını, imzalayan ülke tarafından talep edildiği ölçüde dikkate alır ve uygular.
4. Yerel özyönetim, çoğunluk olmayan toplulukların gereksinim ve özellikli kaygılarına özel özen göstererek kamu hizmeti sunmada iyi yönetim, şeffaflık, faydalılık, etkililik esasına dayanır.

Madde 124 [Yerel Özyönetimin Organize Edilmesi ve İşleyişi]

1. Kosova Cumhuriyetinde yerel özyönetim temel birimi belediyedir. Belediyeler, ileri derecede yerel özyönetim hakkına sahiptirler ve belediye organlarının karar alma süreçlerine tüm yurttaşların etkin katılımını yüreklendirir ve sağlar.
2. Belediyelerin kurulması, sınırları, yetkileri, örgütlenme şekli ve işleyişleri yasayla düzenlenir.
3. Belediyelerin genişletilmiş ve yaşlara göre devredilmiş özyetkileri vardır. Yetkileri devreden devlet otoritesi, devretme giderlerini karşılar.
4. Belediyelerin, yasalara uygun şekilde belediyeler arası ve sınırla arası işbirliği hakları vardır.
5. Belediyelerin, yasalara uygun şekilde kendi gelirlerini kararlaştırma, belirleme, toplama ve harcamaya ve de merkezi Hükümetten fonlar sağlamaya hakkı vardır.
6. Belediyelerin, Anayasa ve yasalara uyma ve yargı kararlarını uygulama zorunlulukları vardır.
7. Kendi yetki alanlarıyla ilgili belediye kararlarının merkezi otoriteler tarafından idari gözden geçirilmesi, Kosova Cumhuriyeti Anayasası ve yasalara uygunluğun sağlanması ile sınırlıdır.

Kısım XI Güvenlik Sektörü

Madde 125 [Genel Esaslar]

1. Kosova Cumhuriyetinin, yasaları uygulama, güvenlik, hukuk, kamu güvenliği, haber alma, sivil acil durum organları ve kendi sınırlarının kontrolü hakkı vardır.
2. Kosova Cumhuriyeti güvenlik kurumları, kamu güvenliğini ve herkesin haklarını korurlar. Kurumlar tam bir şeffaflık ve uluslararası olarak kabul edilen demokratik standartlar ve insan haklarına uygun şekilde görev yaparlar. Güvenlik kurumları, Kosova Cumhuriyetinin etnik çeşitliliğini yansıtmalıdır.
3. Kosova Cumhuriyeti, uygulanabilir olan tüm uluslararası anlaşmalara ve ilgili uluslararası yasalara tamamen uyar ve uluslararası güvenlik organları ile bölge muadilleriyle işbirliği yapar.
4. Güvenlik kurumlarının sivil ve demokratik denetimi güvenceye bağlanmıştır.
5. Kosova Cumhuriyeti Meclisi, yasalarla düzenlendiği şekilde, güvenlik kurumlarının bütçesini ve politikalarını denetler.

Madde 126 [Kosova Güvenlik Kuvvetleri]

1. Kosova Güvenlik Kuvvetleri, Kosova Cumhuriyetinin ulusal güvenlik kuvvetidir ve kendi mensuplarını uluslararası sorumluluklarına tamamen uygun şekilde yurtdışına gönderebilir.
2. Kosova Güvenlik Güçleri, yasalarla belirlenen yetkiler esasınca Kosova Cumhuriyeti yurttaşlarını ve topluluklarını korur.
3. Kosova Cumhurbaşkanı, demokratik şekilde seçilmiş sivil otoritenin her zaman kontrolüne tabi olan Kosova Güvenlik Kuvvetlerinin Başkomutanıdır.
4. Kosova Güvenlik Kuvvetleri profesyoneldir, Kosova Cumhuriyeti halkının etnik çeşitliliğini yansıtır ve Kosova Cumhuriyeti vatandaşları göreve alınır.
5. Kosova Güvenlik Kuvvetleri Komutanını, Hükümetin önerisi üzerine Kosova Cumhurbaşkanı atar. Kosova Güvenlik Güçlerinin iç örgütlenmesi yasayla düzenlenir.

Madde 127 [Kosova Güvenlik Kurulu]

1. Kosova Cumhuriyeti Güvenlik Kurulu, Kosova Cumhurbaşkanı ve Hükümetle işbirliği içerisinde, Kosova Güvenlik Stratejisini hazırlar. Kosova Güvenlik Kurulunun, Kosova Cumhuriyeti güvenliği ile ilgili tüm konularda danışmalık rolü de vardır.
2. Kosova Cumhuriyeti Güvenlik Kuruluna, Anayasayla öngörüldüğü gibi Olağanüstü Haller dışında, Hükümetin desteği ile Başbakan başkanlık eder.
3. Kosova Cumhurbaşkanı, Kosova Güvenlik kurulu ile toplantı talep edebilir ve Kurul, kendi çalışmalarını Cumhurbaşkanıyla yakın bir koordinasyon çerçevesinde yapmakla yükümlüdür. Kosova Güvenlik Kurulu uluslararası otoritelerle sıkı işbirliği yapacaktır.
4. Kosova Güvenlik Kurulu üyeleri yasayla belirlenen şekilde atanır ve görevden alınır.

Madde 128 [Kosova Polisi]

1. Kosova Cumhuriyeti Polisi, Kosova Cumhuriyetinin tamamında kamu düzeni ve güvenliğini korumakla sorumludur.
2. Kosova Cumhuriyeti Polisi profesyoneldir ve Kosova Cumhuriyeti halkının etnik çeşitliliğini yansıtır.
3. Kosova Cumhuriyeti Polis Genel Müdürünü, Hükümetin önerisi ve yasalara uygun şekilde Başbakan atar. Kosova Polisinin iç örgütlenmesi yasayla düzenlenir.
4. Kosova Cumhuriyeti Polisinin, görev sahası belediye sınırlarıyla aynı olan polis istasyonları aracılığıyla Kosova Cumhuriyetinin tamamı üzerine yayılan tümleşik komuta zinciri vardır. Kosova Polisi, yasayla düzenlendiği şekilde kuracağı Yerel Konseyler aracılığıyla, belediye organları ve birlik yöneticileriyle işbirliğini kolaylaştıracaktır. Belli bir belediyedeki polisin yapısı, mümkün olduğu en ileri seviyede belediye halkı etnik yapısını yansıtmalıdır.
5. Kosova Cumhuriyeti Polisi, yerli ve uluslararası otoritelerle doğrudan işbirliği içerisinde, sınırı kontrol etmekle sorumludur.

Madde 129 [Kosova Haber Alma Teşkilatı]

1. Kosova Haber Alma Teşkilatı, Kosova Cumhuriyeti güvenliğine karşı tehditleri açığa çıkarır, araştırır ve denetler.
2. Kosova Haber Alma Teşkilatı profesyonel, siyasi anlamda tarafsız, çok etniklidir ve yasayla belirlenen şekilde Meclisin denetimine tabidir.

3. Hükümetle danıştıktan sonra Kosova Cumhurbaşkanı ve Başbakan birlikte, Kosova Haber Alma Teşkilatının Müdür, Müdür Yardımcısı ve Başmüfettişini atarlar. Yeterlikler ve görev süresi yasayla düzenlenir.
4. Kosova Cumhurbaşkanı ve Başbakan istihbaratla ilgili aynı haberleri alırlar.

Madde 130 [Sivil Havacılık İdaresi]

1. Kosova Cumhuriyeti Sivil Havacılık İdaresi, Kosova Cumhuriyeti sivil havacılık işlerini düzenler ve yasayla belirlendiği şekilde uçuş seferleri hizmetleri verir.
2. Sivil Havacılık İdaresi, yasayla belirlendiği şekilde ilgili uluslararası ve yerli otoritelerle tam işbirliği yapar.

Madde 131 [Olağanüstü Hal]

1. Cumhurbaşkanı, aşağıdaki durumlarda Olağanüstü Hal ilan edebilir:
 - (1) Savunmayla ilgili acil önlemlerin alınması gerektiğinde;
 - (2) Anayasal düzen ve kamu güvenliğine karşı iç tehlike belirdiğinde;
 - (3) Kosova Cumhuriyetinin tamamını veya bir kısmını etkisi altına alan doğal afetler meydana geldiğinde.
2. Olağanüstü Hal süresince Kosova Cumhuriyeti Anayasası askıya alınmaz. Güvenceye bağlanmış hak ve özgürlükler, tamamen bu Anayasaya uygun şekilde mümkün olduğunca en kısa süre için ve yalnız gerekli olan seviyeye kadar kısıtlanır. Olağanüstü Hal süresince Meclis ve Belediye seçimleri yasaları değiştirilemez. Olağanüstü Hal süresince kamu kuruluşlarının çalışma düzeni yasayla düzenlenir, ancak bu maddenin hükümlerine aykırı olmayacaktır.
3. Savunmayla ilgili acil önlemlerin alınması gereksinimi belirdiğinde, Başbakanla istişare ettikten sonra Kosova Cumhurbaşkanı, Olağanüstü Hal ilan eder. Olağanüstü Hal ilanından hemen sonra Kosova Cumhurbaşkanı, tehdidin yapısını ve her çeşit hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasını belirleyen bir karar yayımlar. Kırk sekiz (48) saat içerisinde Meclis, mevcut ve oy kullanan üyelerin üçte ikisinin (2/3) oyuyla kararı onaylar. Onay verilmezse Cumhurbaşkanı kararının gücü ve etkisi yoktur.
4. Eğer Kosova Cumhuriyeti anayasal düzeni ve kamu güvenliğine karşı tehlike belirmiş veya Kosova Cumhuriyetinin tamamı veya bir kısmını kaplayan doğal afet meydana gelmişse, Başbakanla istişare ederek Kosova Cumhurbaşkanı, Olağanüstü Hal ilan edebilir. Olağanüstü Hal ilanından hemen sonra Kosova Cumhurbaşkanı, acil durumun yapısını ve her çeşit hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasını belirleyen bir karar yayımlar. Kırk sekiz (48) saat içerisinde

Meclis, mevcut ve oy kullanan üyelerin oy çoğunluğuyla kararı onaylar. Onay verilmezse Cumhurbaşkanı kararının gücü ve etkisi yoktur.

5. Olağanüstü Hal, tehlike devam ettiği sürece devam eder ve altmış (60) günden daha uzun bir süre devam edemez. Mecliste mevcut ve oy kullanabilen üyelerin oy çoğunluğuyla, gerekli olması durumunda Olağanüstü Hal, otuzar (30) günlük dönemler halinde uzatılabilir; ancak uzatma, toplam doksan (90) günü geçemez.
6. Meclis, gerekli olduğu durumlarda Olağanüstü Hal süresi ve derecesi ile ilgili sınırlama kararları verebilir. Cumhurbaşkanı, Kosova'ya yönelik tehlikenin olağanüstü yapıya sahip olduğu sonucuna vardığı zaman, Olağanüstü Halin yüz elli (150) günden uzun sürmesine, ancak Meclis üye tam sayısının üçte ikisinin (2/3) oyuyla karar verilebilir.
7. Kosova Cumhurbaşkanı, Hükümet ve Meclisle istişare ettikten sonra, Olağanüstü Halin geçilmesine yardım etmeleri için, Kosova Güvenlik Kuvvetlerinin seferberliğini emredebilir.
8. Kosova Cumhuriyeti Güvenlik Kurulu, sadece Olağanüstü Hal süresince ve özellikle Olağanüstü Hal ile ilgili sınırlı kalan görevlerde, yürütme görevi yapabilir. Olağanüstü Hal süresince Kosova Cumhuriyeti Güvenlik Kurulu, yasayla düzenlendiği şekilde Kosova Cumhurbaşkanı tarafından yönetilecektir. Olağanüstü Hal süresince Kosova Cumhuriyeti Güvenlik Kurulu, Hükümet, Meclis ve diğer uluslararası otoritelerle yakın işbirliği içerisinde olacaktır.
9. Olağanüstü Halin sonucu olarak getirilen sınırlamalardan ortaya çıkan zarar alanları ve tazmini ilkeleri yasayla belirlenir.
10. Kısım XII Bağımsız Kuruluşlar

Madde 132 [Halk Avukatının Rolü ve Yetkileri]

1. Halk Avukatı, kamu otoritelerinin yasal olmayan ve kuraldışı fiillerinden veya fiilsizliklerinden bireylerin hak ve özgürlüklerini denetler ve korur.
2. Halk Avukatı, görevini yerine getirmede bağımsızdır ve Kosova Cumhuriyeti yetkili organlarının, kurumların veya otoritelerin tavsiye ve müdahalelerini kabul etmez.
3. Kosova Cumhuriyetinde yasal yetkiye sahip tüm diğer organ, kurum veya otoriteler, Halk Avukatının taleplerine cevap vermekle ve yasalara uygun şekilde istenen tüm belge ve bilgileri sunmakla yükümlüdür.

Madde 133 [Halk Avukatlığı Makamı]

1. Halk Avukatlığı Makamı bağımsızdır ve yasalara uygun şekilde kendi yöneticisini ve bütçesini önerir.

2. Halk Avukatının bir (1) veya daha çok yardımcısı vardır. Görevli sayısı ve onların seçilme şekli, Halk Avukatı yasasıyla düzenlenir. Halk Avukatı yardımcılarından en az biri (1), Kosova'da çoğunluk olmayan topluluk mensubudur.

Madde 134 [Halk Avukatının Yeterliliği, Seçimi ve Görevden Alınması]

1. Halk Avukatı, Kosova Meclisi üye tam sayısının oy çoğunluğuyla, yeniden seçilme imkânı olmaksızın, beş (5) yıllık görev süresiyle seçilir.
2. Halk Avukatlığına, yükseköğrenimi tamamlamış, yüksek ahlaki niteliklere sahip, insan hakları alanında ileri deneyim ve bilgisi olan her Kosova Cumhuriyeti vatandaşının seçilme hakkı vardır.
3. Halk Avukat ve yardımcıları, hiçbir siyasi partini üyesi olamaz; siyasi ve kamu veya özel sektörde mesleki faaliyetlerde bulunamaz; sivil, ekonomik ve ticari kuruluşların yönetim organlarında yer alamaz.
4. Halk Avukatının, Halk Avukatı yetki alanıyla ilgili fiil veya kararlardan dolayı yasal kovuşturma, suç duyurusu veya görevden alınmaya karşı dokunulmazlığı vardır.
5. Halk Avukatı, Meclis üye tam sayısı üçte birinden (1/3) çok üyenin talebiyle ve üye tam sayısı üçte ikisinin (2/3) oyuyla görevden alınabilir.

Madde 135 [Halk Avukatının Rapor Sunması]

1. Halk Avukatı, Kosova Cumhuriyeti Meclisine yıllık rapor sunar.
2. Meclisin talebi üzerine Halk Avukatı, Meclise dönemsel ve başka raporlar sunmalıdır. Halk Avukatının talebi üzerine, Meclisin kendisini dinlemesine izin verilir.
3. Kamu yönetimi ve diğer devlet organları tarafından insan hak ve özgürlüklerinin ihlal edildiğini fark etmesi durumunda Halk Avukatı, tavsiyede bulunma ve önlemler önerme hakkına sahiptir.
4. Halk Avukatı, bu Anayasanın hükümlerine uygun şekilde, davaları Anayasa Mahkemesine gönderme hakkına sahiptir.

Madde 136 [Kosova Genel Denetçisi]

1. Kosova cumhuriyeti Genel Denetçisi, en üst ekonomik ve mali denetim kurumudur.
2. Kosova Cumhuriyeti Genel Denetçisinin örgütlenmesi, çalışması ve yetkileri, Anayasa ve yasalarla belirlenir.

3. Kosova Cumhuriyeti Genel Denetçisi, Kosova Cumhurbaşkanı'nın tavsiyesiyle, Meclis üye tam sayısı oy çoğunluğuyla seçilir.
4. Kosova Cumhuriyeti Genel Denetçisi, Kosova Cumhurbaşkanı'nın tavsiyesi veya Kosova Cumhuriyeti Meclis üyeleri üçte birinin (1/3) girişimi sonucu, Meclis üye tam sayısı üçte ikisinin (2/3) oyuyla görevden alınır.
5. Kosova Cumhuriyeti Genel Denetçisinin görev süresi, yalnız bir kez daha seçilebilme hakkıyla, beş (5) yıldır.

Madde 137 [Kosova Genel Denetçisinin Yetkileri]

Kosova Cumhuriyeti Genel Denetçisi şunları denetler:

- (1) Kamu kuruluşları ve diğer tüzel kişiliklerin iktisadi faaliyetlerini;
- (2) Merkezi ve yerel yönetim organları tarafından kamusal fonların kullanımı ve korunması;
- (3) Hisselerinin bir kısmının sahibi devletin olduğu veya kredi borcu ve yükümlülüklerini devletçe güvenceye bağlanan kamu şirketlerinin ve diğer tüzel kişiliklerin iktisadi faaliyetlerini;

Madde 138 [Kosova Genel Denetçisinin Rapor Sunması]

1. 1.Kosova Cumhuriyeti Genel Denetçisi Meclise:

- (1) Devlet Bütçesinin uygulanması raporunu;
- (2) Meclis tarafından onaylanmadan önce, Hükümetin bir önceki mali yıla ait harcamalarla ilgili sunduğu rapor hakkında görüşlerini;
- (3) Meclis tarafından her istendiğinde, denetçilerin denetim sonuçlarıyla ilgili bilgileri sunar.

2. Kosova Cumhuriyeti Genel Denetçisi yıllık çalışma raporunu Meclise sunar.

Madde 139 [Merkez Seçim Komisyonu]

1. Merkez Seçim Komisyonu, seçim ve halkoylaması süreçlerini hazırlama, denetleme, yürütme ve doğrulama ve bu süreçlerin sonuçlarını ilan etme işlerini yapan daimi organdır.
2. Komisyon on bir (11) üyeden oluşur.

3. Merkez Seçim Komisyonu Başkanını, Yüksek Mahkeme yargıçlarından ve temyiz yargı yetkisi olan mahkeme yargıçlarından, Kosova Cumhurbaşkanı atar.
4. Altı (6) adayın atanması, Mecliste ayrılmış yerlere sahip olma hakkı olmayan ve Mecliste en çok temsilcisi olan altı parlamento grubu üyelerinden yapılır. Mecliste daha az sayıda grup temsil ediliyorsa, en büyük grup veya gruplar ek üye atayabilirler. Mecliste Kosovalı Sırlara ayrılmış ve güvenceye bağlanmış yerlere sahip olanlardan bir (1) üye ve Kosova'da çoğunluk olmayan topluluklara ayrılmış ve güvenceye bağlanmış yerlere sahip olanlardan üç (3) üye atanır.

Madde 140 [Kosova Merkez Bankası]

1. Kosova Cumhuriyeti Merkez Bankası bağımsız bir kuruluş olup, yalnız Kosova Meclisine karşı sorumludur.
2. Kosova Cumhuriyeti Merkez Bankası yetki ve otoritesini, yalnız Anayasa ve uygulanabilir diğer yasal araçlara uygun şekilde kullanır.
3. Kosova Cumhuriyeti Merkez Bankası Başkanı, aynı zamanda İcra Kurulu Başkanlığı görevini de yapar.
4. Kosova Cumhuriyeti Merkez Bankası yönetilmesi ve Kosova Merkez Bankası Yönetim Kurulu üyelerinin seçimi ve atanması, onun bağımsızlığını ve özerkliğini sağlayacak yasayla düzenlenir.

Madde 141 [Bağımsız Medya Komisyonu]

1. Bağımsız Medya Komisyonu, Kosova Cumhuriyetinde yayın bandı frekanslarını düzenleyen, kamu ve özel yayıncıların lisansını veren, yayın politikalarını belirleyip uygulayan ve yasalarla belirlenmiş diğer yetkileri uygulayan bağımsız bir organdır.
2. Bağımsız Medya Komisyonu üyeleri, yaşlara uygun şekilde şeffaf bir süreçle seçilir.

Madde 142 [Bağımsız Ajanslar (İdareler)]

1. Kosova Cumhuriyeti bağımsız ajansları, bunların kuruluşunu, çalışma şeklini ve yetkilerini düzenleyen ilgili yaşlara göre, Meclis tarafından kurulan kuruluşlardır. Bağımsız ajanslar, Kosova Cumhuriyetindeki tüm organ veya otoritelerden bağımsız olarak kendi görevlerini yerine getirirler.
2. Bağımsız ajansların, bağımsız bir şekilde yaşlara uygun yönetilen kendi bütçeleri vardır.

3. Bağımsız ajanslar yasalara uygun şekilde yasal yetkilerini uygularken, Kosova Cumhuriyetinde yasal yetkiye sahip her kurum veya otorite, bunlarla işbirliği yapma ve bunların taleplerine cevap vermekle yükümlüdürler.

Kısım XIII

Nihai Hükümler

Madde 143 [Geniş Kapsamlı Kosova Statüsü Çözüm Anlaşması]

Bu Anayasanın diğer hükümlerinden bağımsız olarak:

1. Kosova Cumhuriyetindeki tüm otoriteler, 26 Mart 2007 tarihli Geniş Kapsamlı Kosova Statüsü Çözüm Önerisine Anlaşmasına göre Kosova Cumhuriyeti yükümlülüklerine uygun şekilde hareket ederler. İlgili kurumlar söz konusu sorumlulukların yerine getirilmesi için gerekli olan tüm faaliyetleri yapacaklardır.
2. 26 Mart 2007 tarihli Geniş Kapsamlı Kosova Statüsü Çözüm Önerisi Anlaşması hükümlerinin Kosova'daki tüm yasal hükümlere göre üstünlüğü vardır.
3. Kosova Cumhuriyeti Anayasası, yasaları ve diğer yasal hükümleri 26 Mart 2007 tarihli Geniş Kapsamlı Kosova Statüsü Çözüm Anlaşmasına uygun şekilde yorumlanır. Kosova Cumhuriyeti Anayasası, yasaları ve yasal hükümleri ile Anlaşma hükümleri arasında bağdaşmazlık olması durumunda, Anlaşmanın üstünlüğü olacaktır.

Madde 144 [Değişiklikler]

1. Meclis içtüzüğüne göre Hükümet, Cumhurbaşkanı veya Meclis üyelerinin dörtte biri (1/4) tarafından bu Anayasayla ilgili değişiklik ve düzeltme önergesi verebilirler.
2. Her değişiklik için, Kosova Cumhuriyetinde çoğunluk olmayan topluluklara ayrılmış ve güvenceye bağlanmış yerlere sahip olanların üçte ikisi (2/3) dâhil, Meclis üye tam sayısının üçte ikilik (2/3) çoğunluğu gerekli olacaktır.
3. Anayasa değişikliği, Meclis Başkanının ilgili değişiklik önergesinin, önceden bu Anayasanın II. Kısımında belirlenen herhangi bir hak veya özgürlüğün kısıtlamadığını değerlendirmek üzere Anayasa Mahkemesine gönderilmiş olması durumunda, oylanabilir.
4. Anayasa değişiklikleri, Kosova Cumhuriyeti Meclisinde onaylandıktan hemen sonra yürürlüğe girer.

Madde 145 [Uluslararası Anlaşmaların ve Yürürlükteki Yasaların Sürekliliği]

1. Bu Anayasanın yürürlüğe girdiği gün yürürlükte olan uluslararası anlaşmalar ve uluslararası işbirliği ile ilgili diğer hükümler, söz konu anlaşma ve hükümlerin tekrar müzakere edildiği, anlaşma veya hüküm koşullarıyla geri çekildiği veya ilgili anlaşma veya hükmün kapsadığı alanla ilgili ve bu Anayasaya uygun şekilde onaylanan yeni uluslararası anlaşma veya hükümlerle yeri değiştirilinceye kadar yürürlükte kalmaya devam edeceklerdir.

2. Bu Anayasanın yürürlüğe girdiği gün yürürlükte olan mevcut yasalar, bu Anayasaya göre yürürlükten kaldırıldığı, yerine başkasının getirildiği veya değiştirildiği zaman kadar, bu Anayasaya uyduğu ölçüde uygulanacaktır.

Madde 146 [Uluslararası Sivil Temsilci]

1. 26 Mart 2007 tarihli Geniş Kapsamlı Kosova Statüsü Çözüm Anlaşması uyarınca görevlendirilen Uluslararası Sivil Temsilci ve diğer kurum ile kuruluşların, yasal yeterlik, imtiyaz ve dokunulmazlıkları da dâhil olmak üzere, görev süreleri ve yetkileri Geniş Kapsamlı Anlaşmayla belirlenmiştir.
2. Kosova'daki tüm otoriteler, 26 Mart 2007 tarihli Geniş Kapsamlı Kosova Statüsü Çözüm Anlaşması uyarınca görevlendirilen Uluslararası Sivil Temsilci ve diğer kurum ile kuruluşlarla sıkı işbirliği yaparak onların karara ve hükümlerine yasal güç sunarlar.

Madde 147 [Uluslararası Sivil Temsilcinin Nihai Otoritesi]

Bu Anayasa hükümlerinden bağımsız olarak Uluslararası Sivil Temsilci, 26 Mart 2007 tarihli Geniş Kapsamlı Kosova Statüsü Çözüm Anlaşması uyarınca Geniş Kapsamlı Anlaşmadaki sivil meseleleri yorumlamada nihai otoritedir. Kosova Cumhuriyetinin hiçbir otoritesinin, 146. maddede ve bu maddede belirlenen görev süresi, yetki ve yükümlülükleri gözden geçirme veya azaltmak için yargı yetkisi yoktur.

Madde 148 [Kosova Meclisi ile İlgili Geçici Hükümler]

1. İlk iki seçim döneminde Kosova Cumhuriyeti Meclisinde, Kosova'da çoğunluk olmayan toplulukların temsili için yirmi sandalye ayrılacak ve dağılımı şu şekilde olacaktır: Sırp topluluğunu temsil ettiklerini beyan eden parti, koalisyon, yurttaş hareket ve bağımsız adaylara, on (10) sandalye ve diğer topluluklara ayrılan diğer on (10) sandalyenin dağılımı şöyle olacak: Rom topluluğu bir (1) sandalye; Aşkali topluluğu (1) sandalye; Mısırlı topluluğu (1) sandalye ve Rom, Aşkali ile Mısırlı topluluklarından en çok oyu alana artı bir (1) sandalye; Boşnak topluluğu üç (3) sandalye; Türk topluluğu iki (2) sandalye ve Gorali topluluğu bir (1) sandalye. Seçimlerde kazanılan her sandalye, Kosovalı Sırp topluluğuna ve diğer topluluklara ayrılan onar (10) sandalyelere ilave olacaktır.
2. Bu Anayasa yürürlüğe girdiği andan Meclisin görev süresi en az iki yıl sürmesi halinde, bu maddenin 1. fıkrasından bağımsız olarak, Meclisin ilk seçim dönemi sayılacaktır.

Madde 149 [Başlangıçta Yaşamsal Öneme Sahip Yasaların Onaylanması]

Bu Anayasanın 81. maddesi hükümlerinden bağımsız olarak, söz konusu maddede sıralanan Yaşamsal Öneme Sahip Yasalar, başlangıçta Mecliste mevcut ve oy kullanabilen üyelerin oy çoğunluğuyla onaylanacaktır.

Madde 150 [Yargıç ve Savcıların Atanma Süreci]

1. Kosova genelinde tüm yargıç ve savcı adaylarının, yasayla belirlenen emeklilik yaşına kadar atanmalarının uygunluğunu kapsayan görüşülmesi, 2008/2 sayılı Genelgeye uygun şekilde devam edecektir ve UNMIK'in görev süresinin bitmesi veya bu Anayasanın yürürlüğe girmesinden etkilenmeyecektir.
2. Genel Sekreter Özel Temsilcisi tarafından yargıç ve savcılık görevine atanan veya yeniden atanan başarılı adaylar, yargıda atama sürecinin bir parçası olarak, görev süreleri tamamlanincaya kadar veya yasalara uygun şekilde görevlerine son verilinceye kadar, atandıkları makamlarda hizmet etmeye devam edeceklerdir.
3. Bağımsız Yargı ve Savcılık Komisyonu, yargıç ve savcıların atanmaları ve yeniden atanmaları için Kosova Cumhurbaşkanı önerilmek üzere, atanacak veya yeniden atanacak yargıç ve savcı adaylarıyla ilgili tavsiyelerini, nihai yargı yetkisine sahip Kosova Yargı Kuruluna yazılı olarak bildirir.
4. Kosova Yargı Kurulunun önerisine göre Kosova Cumhurbaşkanı tarafından yargıç ve savcılık görevine atanan veya yeniden atanan başarılı adaylar, yargıda atama sürecinin bir parçası olarak, görev süreleri tamamlanincaya kadar veya yasalara uygun şekilde görevlerine son verilinceye kadar, atandıkları makamlarda hizmet etmeye devam edeceklerdir.
5. Bu Anayasanın 81. madde hükümlerinden bağımsız olarak, bu maddeyle belirlendiği şekilde atama sürecini başarılı şekilde geçen yargıç ve savcıların ve bu maddeye göre atanmadan önce iki yıl süreyle görev yapanların görev süreleri, yasaya uygun şekilde görevden alınmadıkça, yasayla belirlendiği şekilde emeklilik yaşına kadar devam edecektir.

Madde 151 [Kosova Yargı Kurulunun Geçici Oluşumu]

Kosova Yargı Kurulu oluşumu, 26 Mart 2007 tarihli Geniş Kapsamlı Kosova Statüsü Çözüm Anlaşmasının uygulanmasının uluslararası denetiminin sonuna kadar şöyle olacaktır:

1. Bağımsız Yargı ve Savcılık Komisyonunun beş (5) üyesi, 2008/2 sayılı Genelgeye uygun şekilde atama sürecinin birinci ve ikinci safhalarının bir parçası olarak Bağımsız Yargı ve Savcılık Komisyonu tarafından doğrulanan Kosovalı üyelerdir. Bu beş (5) üyeden kurayla seçilmiş bir (1) yargıç ve bir (1) savcı, görev sürelerinin olağan bitimine kadar Kosova Yargı Konseyinde görev yapacaklar ki görev süreleri tamamlanınca, Bağımsız Yargı ve Savcılık Komisyonunun doğruladığı ve yargı ve savcılık hizmetlerinin, mümkün olan en iyi şekilde temsilini sağlamak amacıyla uyulan yöntemlerle meslektaşları tarafından seçilen bir (1) yargıç ve bir (1) savcı ile yerleri doldurulur. Bağımsız Yargı ve Savcılık Komisyonunun Kosovalı üyelerinden geriye kalan iki (2) yargıç ve bir (1) savcı, görev sürelerinin olağan bitiminde Kosova Yargı Kurulunda bir yıl sürecek tamamlayıcı görev süresince hizmet vereceklerdir ki süreleri tamamlandığında, Bağımsız Yargı ve Savcılık Komisyonundan meslektaşlarının tabi tutuldukları aynı prosedürle yerleri doldurulacaktır. Savcı atama, disiplin ve görevden alma meseleleriyle ilgili bir yetkili oluşumun kurulması halinde, Kosova Yargı Kurulunun geri kalan tüm üyeleri yargıç olacaklardır.

2. Meclisteki yerlerin genel dağılımı sırasında kazanılan yerlere sahip temsilciler tarafından seçilen dört (4) üyeden ikisi (2), Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası misyonunun tavsiyesi uyarınca, uluslararası görevlilerden Uluslararası Sivil Temsilci tarafından seçilen üyeler dışında, Kurulun kalan sekiz (8) üyesi, bu Anayasayla belirlenen şekilde, Kosova Meclisi tarafından seçilir. Uluslararası üyelerden biri yargıç olmalıdır.

Madde 152 [Anayasa Mahkemesinin Geçici Oluşumu]

Anayasa Mahkemesinin oluşumu, 26 Mart 2007 tarihli Geniş Kapsamlı Kosova Statüsü Çözüm Anlaşmasının uygulanmasının uluslararası denetiminin sonuna kadar şöyle olacaktır:

1. Dokuz (6) yargıçtan altısı (6), Meclisin tavsiyesi uyarınca Kosova Cumhurbaşkanı tarafından atanır.
2. Altı (6) yargıçtan ikisi (2), tekrar seçilme imkânı olmaksızın, üç yıllık süreyle görev yapacaklar; ikisi (2) de tekrar seçilme imkânı olmaksızın, dokuz yıllık süreyle görev yapacaklar. Yargıçların görev süreleri, atanmalarından hemen sonra Kosova Cumhurbaşkanı tarafından kurayla belirlenecek.
3. Altı (6) yargıçtan dördü (4), Mecliste mevcut ve oy kullanabilen üyelerin üçte ikisinin (2/3) oyuyla seçilir. İki (2) üye, Kosova'da çoğunluk olmayan topluluklara ayrılmış ve güvenceye bağlanmış yerlere sahip üyelerin onayından sonra, Meclis üyelerinin oy çoğunluğuyla seçilir.
4. Üç (3) uluslararası yargıç, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Başkanı ile istişare edildikten sonra Uluslararası Sivil Temsilci tarafından atanır. Bu üç (3) yargıç, Kosova veya komşu bir ülkenin yargıçları olmayacaktır.
5. Uluslararası yargıçların görev sürelerinin tamamlanmasını Uluslararası Sivil Temsilci belirleyecek ve yargıçlar Anayasayla öngörüldüğü şekilde değiştirilecektir.

Madde 153 [Uluslararası Askeri Mevcudiyet]

Uluslararası Askeri Mevcudiyetin, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi 1244 sayılı Kararı ve 26 Mart 2007 tarihli Geniş Kapsamlı Kosova Statüsü Çözüm Anlaşması da dâhil olmak üzere, ilgili uluslararası kararlarla belirlenmiş görev süresi ve yetkileri vardır. 26 Mart 2007 tarihli Geniş Kapsamlı Kosova Statüsü Çözüm Anlaşması uyarınca Uluslararası Askeri Mevcudiyetin yönetimi, söz konusu anlaşmadaki Uluslararası Askeri Mevcudiyetin görev bölgesi ile ilgili meselelerin yorumlanmasında nihai otoritedir. Kosova Cumhuriyetinin hiçbir otoritesinin, bu maddede zikredilen görev süresi, yetki ve yükümlülükleri gözden geçirme veya azaltmak için yargı yetkisi yoktur

Madde 154 [Kosova Savunma Birlikleri]

Kosova Savunma Birlikleri, bu Anayasa yürürlüğe girdiği tarihten, bir yıl içerisinde dağılacaktır. Dağılıncaya kadar Uluslararası Askeri Mevcudiyet, Uluslararası Sivil Temsilci ve Kosova Cumhuriyeti ile istişare ederek Kosova Savunma Birlikleri üzerinde yürütme yetkisine sahip olacak ve dağılma hızı hakkında karar verecektir.

Madde 155 [Vatandaşlık]

1. Bu Anayasanın onaylandığı tarihte Kosova'nın yasal mukimi olan herkes, Kosova Cumhuriyeti vatandaşlığı hakkına sahiptir.
2. Kosova Cumhuriyeti, mevcut ikametgâhi ve vatandaşlığı ne olursa olsun, 1 Ocak 1998 yılına kadar Kosova'da yasal olarak ikamet etmiş tüm eski Yugoslavya Sosyalist Federatif Cumhuriyeti vatandaşlarına ve birinci dereceden haleflerine, Kosova Cumhuriyeti vatandaşlık hakkını tanımaktadır.

Madde 156 [Mülteci ve İçgöçte Olan Kişiler]

Kosova Cumhuriyeti, mülteci ve içgöçte olanların güvenli ve onurlu dönüşlerini destekler ve kolaylaştırır ve onların kendi mülk ve varlıklarına dönmelerine yardımcı olur.

Madde 157 [Kosova Genel Denetçisi]

26 Mart 2007 tarihli Geniş Kapsamlı Kosova Statüsü Çözüm Anlaşmasının uygulanmasının uluslararası denetiminin sonuna kadar Kosova'nın Genel Denetçisi, Uluslararası Sivil Temsilcinin atayacağı uluslararası bir yetkili olacaktır.

Madde 158 [Merkezi Bankacılık İdaresi]

26 Mart 2007 tarihli Geniş Kapsamlı Kosova Statüsü Çözüm Anlaşmasının uygulanmasının uluslararası denetiminin sonuna kadar Kosova Cumhuriyeti Merkez Bankası Başkanı, Uluslararası Sivil Temsilcinin onayı alındıktan sonra Kosova Cumhurbaşkanı tarafından atanır.

Madde 159 [Mülkler ve Kamu Mülkiyetli Şirketler]

1. Bu Anayasa yürürlüğe girmeden önce, tamamen veya kısmen kamu mülkiyetli olan şirketler, yasalara uygun şekilde özelleştirilecektir.

2. Kosova'da kamu mülkiyeti, mülk ve şirketler üzerindeki çıkarlar, Kosova Cumhuriyeti mülkiyetinde olacaktır.

Madde 160 [Kamu Mülkiyetli Şirketler]

1. Kosova Cumhuriyetinde kamu mülkiyetli tüm şirketler, Kosova Cumhuriyeti mülkiyetinde olacaktır. Mülkiyet haklarıyla ilgili tüm yükümlülükler, Kosova Cumhuriyetinin yükümlülükleri olacaktır. Kosova Hükümeti, Kamu Mülkiyetli Şirketleri yasayla düzenlendiği şekilde özelleştirebilir, imtiyaz hakkını devredebilir veya kiraya verilebilir.
2. Yalnız spesifik bir belediyede veya sınırlı sayıda belediyelerde hizmet sunan Kamu Mülkiyetli Şirketlerle ilgili mülkiyet hakları, söz konusu belediyenin veya belediyelerin mülkiyet hakkı olacaktır. Mülkiyetle ilgili yükümlülükler, söz konusu belediyenin veya belediyelerin yükümlülükleri olacaktır. Meclis, yasayla böyle şirketleri ve mülkiyet hakkı olan belediye veya belediyeleri ve bunlarla ilgili yükümlülükleri belirleyebilir. Yasayla belirlenirse söz konusu belediye veya belediyeler, Kamu Mülkiyetli Şirketleri özelleştirebilir, imtiyaz hakkını devredebilir veya kiraya verebilir.

Madde 161 [Kurumların Geçiş Dönemi]

1. Anayasanın başka bir geçiş süreci belirlediği durumlar dışında, bu Anayasayla belirlenmiş tüm yetki, sorumluluk ve yükümlülükler, bu Anayasanın yürürlüğe girdiği gün söz konusu kurumlara geçecektir. Bu Anayasanın yürürlüğe girmesinden önce her kurumun görev süresi, olağan şekilde bitmesine veya yeni seçimlerin yapılmasına kadar dokunulmadan ve değişmeden kalacaktır.
2. Bu Anayasanın yürürlüğe girdiği andan ilk parlamento seçimlerine kadar, Meclis başkanlığı, mevcut dönemde öngörülen yetkilerle kalacaktır. Bu Anayasa yürürlüğe girdikten sonra yapılacak ilk Kurucu Genel Kuruldan sonra Meclis Başkanlığı, bu Anayasanın hükümlerine uygun şekilde yeniden yapılandırılır.
3. Madde 70.3. (3)'teki hükümler, bu Anayasa yürürlüğe girdikten sonra yapılacak ilk parlamento seçimleri sonucundan toplanacak Kurucu Genel Kurula kadar uygulanmayacaktır.
4. Kosova Savcılık Kururlu kuruluncaya kadar, onun görev ve sorumluluklarını Kosova Yargı Kurulu yürütecektir.

Madde 162 [Yürürlüğe Konma]

Kosova Cumhuriyeti Anayasası 15 Haziran 2008 tarihinde yürürlüğe girecektir.